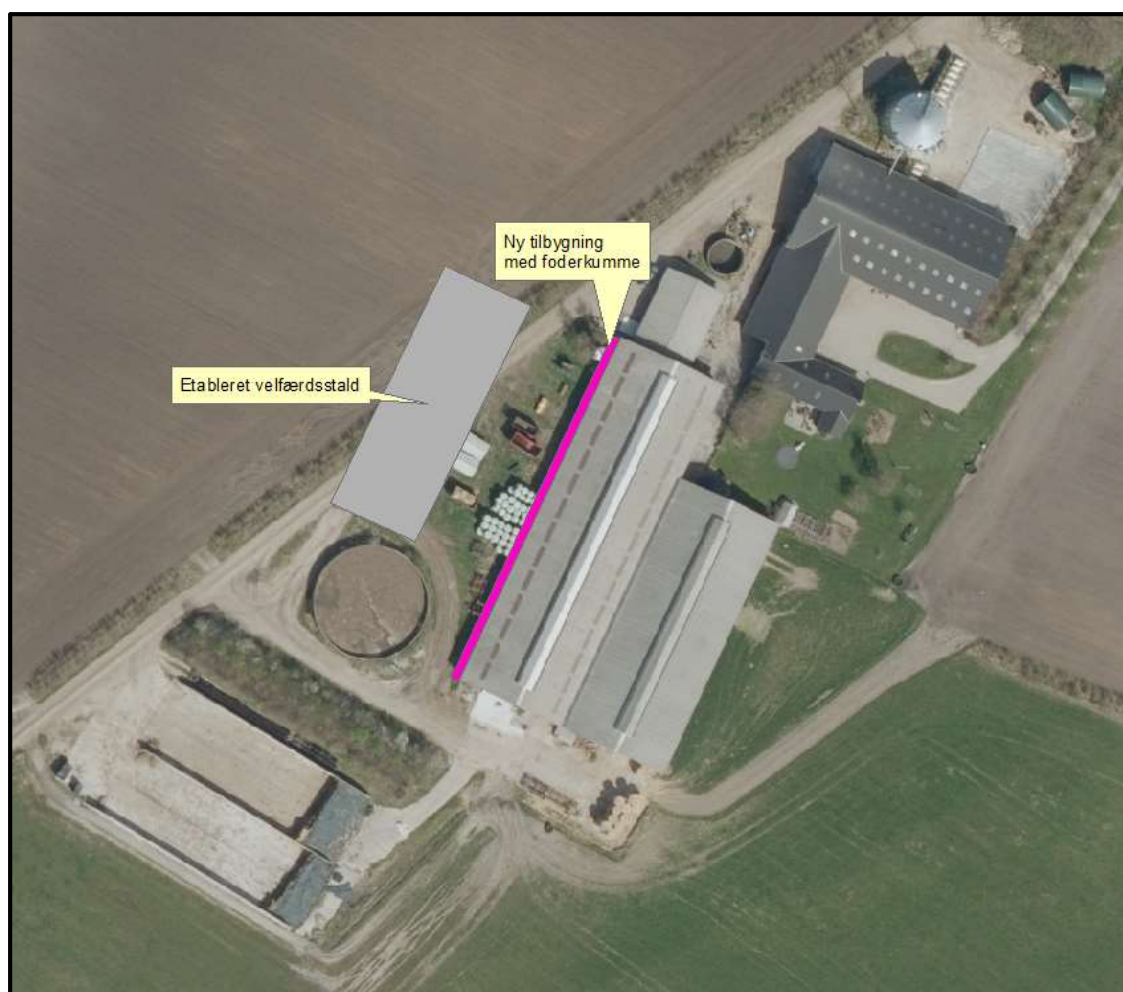

TILLÆG nr. I til MILJØGODKENDELSE
af
kvægbruget på
Stokbækvej 9
6800 Varde

I henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015
om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Godkendt 9. maj 2016

Udarbejdet af:

Sagsbehandler: Stine Bundgaard Pedersen
Direkte tlf. 7994 7115
E-mail: stla@varde.dk

VARDE KOMMUNE
Erhvervscenteret - Landbrug
Teknik og Miljø
Bytoften 2
6800 Varde

www.vardekommune.dk
vardekommune@varde.dk

Doknr. 32301/16

Sagsnr. 16/2052

Indholdsfortegnelse:

1	INDLEDNING	5
2	BAGGRUND FOR MILJØGODKENDELSE	6
2.1	DATABLAD.....	6
2.2	BAGGRUND OG HISTORIK.....	6
3	GODKENDELSE	7
3.1	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
3.2	REVURDERING	7
3.3	SUPPLERENDE OPLYSNINGER	7
3.4	FORUDSÆTNINGER.....	7
4	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	8
	VILKÅR DER UDGÅR AF MILJØGODKENDELSEN FRA 2009	8
4.2	ÅRSPRODUKTION.....	8
4.3	DRIFT OG INDRETNING.....	8
4.6	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	8
4.7	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING.....	8
4.18	UDBRINGNINGSAREALER.....	9
4.19	EGENKONTROL	9
4.20	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK.....	9
	NYE VILKÅR DER INDGÅR	9
4.1	ÅRSPRODUKTION.....	9
4.2	DRIFT OG INDRETNING.....	10
4.3	LANDSKABSINTERESSER	10
4.4	ÆNDRINGER PÅ HUSDYRBRUGET.....	10
4.5	AMMONIAKREDUCERENDE TILTAG	10
4.6	OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING.....	11
4.7	UDBRINGNINGSAREALER.....	11
4.8	OPHØR.....	11
5	KLAGEVEJLEDNING	12
6	OFFENTLIGGØRELSE	13
7	MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	14
7.1	BELIGGENHED, AFSTANDSKRAV, LANDSKAB OG KULTURMILJØ	14
7.2	DYREHOLDETS STØRRELSE FØR OG EFTER UDVIDELSEN	14
7.3	INDRETNING	15
7.4	FORBRUG AF VAND OG ENERGI	17
7.5	AFFALD.....	18
7.6	OPLAG AF DIESEL- OG FYRINGSOLIE.....	18
7.7	HUSDYRGØDNING - PRODUKTION, OPBEVARING OG UDBRINGNING	18
7.8	ENSILAGE- OG FODEROPBEVARING	20
7.9	LUGT	20
7.10	STØJ, STØV, SKADEDYR, DØDE DYR OG LYS.....	21
7.11	TRANSPORT	21
7.12	SPILDEVAND, DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD	23
7.13	BESKYTTEDE NATUROMRÅDER OMKRING EJENDOMMEN - AMMONIAK	23
7.14	AREALER OG HARMONI.....	31
7.15	KG N OG P TILFØRT UDBRINGNINGSAREALERNE.....	33
7.16	NITRAT TIL OVERFLADEVAND - VANDLØB, SØER OG KYSTVANDE	33
7.17	NITRAT TIL GRUNDEVAND.....	37
7.18	FOSFOR.....	37
7.19	PÅVIRKNING AF "BILAG IV ARTER"	39
7.20	UDBRINGNINGSAREALER – ØVRIGE FORHOLD	41
7.21	BAT - AMMONIAK.....	44

7.22	BAT - NITRAT.....	47
7.23	BAT - FOSFOR	47
7.24	BAT – FODRINGSSTRATEGI.....	47
7.25	BAT - MANAGEMENT	47
7.26	BAT - FORBRUG AF VAND OG ENERGI.....	48
7.27	BAT – OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	48
7.28	BAT – UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING	48
7.29	SAMLET BAT-VURDERING	48
8	EGENKONTROL.....	48
9	FORANSTALTNINGER VED OPHØR AF PRODUKTION	48
10	ALTERNATIVE MULIGHEDER.....	48
11	NABO- / PARTSHØRING.....	49
12	SAMLET VURDERING	49
	BILAG 1 – TEGNINGER AF DEN NYE TILBYGNING	50
	BILAG 2 – FASTSÆTTELSE AF AMMONIAKFORDAMPNING	52

I Indledning

Dette tillæg til miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af dyreholdet på Stokbækvej 9, 6800 Varde i Varde Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af tillæg til miljøgodkendelse, har Varde Kommune udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår, se afsnit 4.

Udkast til tillæg til miljøgodkendelsen er sendt i parts/nabohøring i 3 uger, hvor der er mulighed for at komme med synspunkter, kommentarer eller indsigelser til projektet.

Udkast til tillæg til miljøgodkendelse skal give offentligheden og beslutningstagerne et fælles grundlag for at debattere projektet, inden der tages endelig stilling til, om det skal kunne realiseres.

Når høringsperioden er slut vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Varde Kommune, inden der tages stilling til om der kan meddeles miljøgodkendelse.

Copyright på kort: Grundkort – Varde kommune, Matrikelkort – GST, Luftfoto – Cowi.

2 Baggrund for miljøgodkendelse

2.1 Datablad

Ejer og ansøger:	Heino Mølholm Hansen, Stokbækvej 9, 6800 Varde.
Kontaktperson:	Heino Mølholm Hansen, tlf.: 75264884, mobil: 61109448, e-mail: molholm@bbsyd.dk
Husdyrbrugets navn og adresse:	Mariesminde – Stokbækvej 9, 6800 Varde.
Ejerlav og matrikel nr.:	Den nordlige Del, Thorstrup 3e m.fl.
Virksomhedens art:	Kvægbrug
Ejendomsnummer:	5730043642
CHR-nummer:	46101
CVR-nummer:	19905403
Konsulent:	Jysk Landbrugsrådgivning, Trine Riis Jeppesen, e-mail: trj@jlbr.dk
Tilsynsmyndighed:	Varde Kommune
Ansøgning	Skema nr. 84152 version 2, indsendt den 15. marts 2016 Fiktivskema nr. 85225
Udkast i nabohøring:	14. april til den 6. maj 2016
Godkendelsesdato:	9. maj 2016

2.2 Baggrund og historik

Heino Mølholm Hansen har søgt om tillæg til miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at udvide dyreholdet på Stokbækvej 9, 6800 Varde.

Ansøgningen er modtaget af Varde Kommune den 12. februar 2016.

I forbindelse med sagsbehandlingen er der indhentet supplerende oplysninger.

Husdyrbruget er den 20. oktober 2009 godkendt efter § 12 i Husdyrloven.

Udover miljøgodkendelsen har Varde Kommune afgjort følgende anmeldeordninger:

- 23. august 2011 - der kan etableres en ny plansilo øst for de eksisterende plansiloer. Denne silo er aldrig blevet opført og tilladelsen er bortfaldet.
- 11. marts 2015 – der kan etableres en plads til kalvehytter. Pladsen er etableret.
- 25. marts 2015 – der kan etableres en velfærdsstald til køer. Stalden er opført.

Derudover har Varde Kommune den 5. maj 2015 afgjort at den private fællesvej – Stokbækvej kan omlægges, så der bliver plads til velfærdsstalden. Vejen er omlagt.

3 Godkendelse

Varde Kommune har afgjort at husdyrbruget på Stokbækvej 9, 6800 Varde kan udvides som ansøgt. Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles efter § 12 i ”Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug”, herefter benævnt husdyrloven, på en række nærmere angivne vilkår i afsnit 4.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til dette tillæg til miljøgodkendelse.

Det skal i øvrigt bemærkes, at tilladelser og godkendelser der vedrører anden lovgivning, for eksempel byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

Henvendelse om tillæg til miljøgodkendelsen kan ske til Varde Kommune, Erhvervscenteret - Landbrug.

Eventuelle udvidelser og ændringer af husdyrbrugets anlæg, som ikke fremgår af denne godkendelse, skal meddeles til – og godkendes af Varde Kommune inden disse gennemføres.

3.1 Beskrivelse af projektet

Dyreholdet udvides, se alle detaljerne om dyreholdet i nudrift og i ansøgt drift i tabel 1.

Udvidelsen af dyreholdet sker hovedsageligt i eksisterende stalde. Kostalden udvides med ca. 300 m² mod nord, hvor taget forlænges, så der kan etableres en foderkrybbe og ædepladser.

3.2 Revurdering

Varde Kommune planlægger at revurdere dette tillæg til miljøgodkendelse samtidigt med godkendelsen der blev meddelt i 2009. Det er således planlagt at revurderingen foretages i 2017.

3.3 Supplerende oplysninger

I forbindelse med sagsbehandlingen har Varde Kommune orienteret og indhentet oplysninger fra følgende:

- Intern høring i Varde Kommune
- Nabohøring ved berørte naboer

3.4 Forudsætninger

Varde Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen.

Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i husdyrloven opfyldes. Der stilles derfor følgende vilkår til husdyrbrugets anlæg og arealer:

4 Vilkår for miljøgodkendelsen

Vilkår der udgår af miljøgodkendelsen fra 2009

4.2 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på maksimalt 301,54 DE. Besætningen fordeles på 195 malkekøer, 165 kvieopdræt (6-27 mdr.), 45 småkalve (0-6 mdr.) samt 100 tyrekalve (40-55 kg). Der tillades en variation på 10 % af dyreholdet i hver dyregruppe, dog således at det maksimale dyrehold beregnet over høståret ikke overstiger 301,54 DE.

4.3 Drift og indretning

- d. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være opfyldt 2 år efter meddelelse af godkendelse.
- f. Der skal som minimum være 117,80 DE udegående kreaturer på græs inden for udbringningsareal om året. Udgangspunktet kan være 195 køer, 5 måneder om året, 165 kvier, tung race (6-27 mdr.), 4 måneder om året og 45 småkalve, tung race (0-6 mdr.), 2 måneder om året, som angivet i ansøgningen.
- g. Der skal som minimum være 10,33 DE udegående kreaturer på græs uden for udbringningsareal om året. Udgangspunktet kan være 165 kvier, tung race (6-27 mdr.) 2 måneder om året, som angivet i ansøgningen.
- h. I kostald (bygning 1) skal som minimum indrettes 118 sengepladser til sengestald med skrabeanlæg på spaltegulvene.
- i. I kostald (bygning 1) skal 72 sengepladser indrettes til sengestald med fast gulv, 2 % fald, dræn i midten og skraber i henhold til BAT-byggeblad.

4.6 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Skrabeanlægget eller robotskraberen, der etableres på spaltegulv i kostald (bygning 1) skal skrabe så ofte, at der opnås en ammoniakreducerende effekt på 20 %, som angivet i ansøgningen.
- b. Minimum 40 % af grovfoderrationen skal bestå af græs.

4.7 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- e. Markstakke til opbevaring af dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.
- h. Markstakke til opbevaring af dybstrøelse skal overdækkes omhyggeligt umiddelbart efter udlægning. Midlertidig opbevaring af dybstrøelse på marken i op til en uge i forbindelse med udspreddning er ikke omfattet af krav om overdækning.

- i. Overdækningen af markstakken skal tilses jævnligt i løbet af opbevaringsperioden. Skader, i form af huller mv., skal straks udbedres.

4.18 Udbringningsarealer

- a. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af miljøgodkendelsen. Ændringer af udbringningsarealet skal anmeldes til kommunen.
- b. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på udbringningsarealerne svarende til i alt 35.322 kg nitrat og 5.651 kg fosfor.
- c. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens ejede og forpagtet arealer svarende til 1,38 DE/ha og bedriften skal være økologisk. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber.
- d. Villkår om, at marker i lavbundsarealer, der ikke er omfattet af okkerklasse I, ikke må være drænet.

4.19 Egenkontrol

- c. Der skal føres registrering i tilfælde af etablering af markstak til dybstrøelse eller ensilage. Tidspunkt og placering noteres på et kortbilag. Registreringen skal på forlangende vises eller sendes til tilsynsmyndigheden.

I øvrigt dokumentation for overholdelse af villkår.

4.20 Bedste tilgængelige teknik

- a. Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg.
- c. Kostalden skal svare til BAT-krav ved næste gennemgribende reovering af stalden og senest 20 år fra godkendelsen er meddelt.

Nye villkår der indgår

4.1 Årsproduktion

- a. Husdyrbruget må maksimalt have et dyrehold / årsproduktion bestående af 250 malkekøer, 190 kvier (6-25 mdr.), 60 kalve (0-6 mdr.) og 125 tyrekalve (40-100 kg) hvilket svarer til 454,13 dyreenheder (DE). Alle dyr er af tung race. Årsproduktionen / dyreholdet opgøres på basis af planåret (1. august til 31. juli).

4.2 Drift og indretning

- a. Husdyrbrugets drift og indretning skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsens vilkår.
- b. Tillæg til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen. Med udnyttet menes at bygge og anlægsarbejde er iværksat.
- c. Hvert år skal 248 køer afgræsse minimum 2 måneder inden for/uden for udbringningsarealerne.
- d. Hvert år skal 190 kvier (6-25 mdr.) og 30 kalve (3-6 mdr.) afgræsse 3 måneder uden for udbringningsarealerne.

4.3 Landskabsinteresser

- a. Placering, udformning, arkitektur og materialevalg af nybyggeri skal følge beskrivelsen i den miljøtekniske redegørelse.
- b. Bygningen skal opføres i afdæmpede farver og i ikke-reflekterende materialer.

4.4 Ændringer på husdyrbruget

- a. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til miljøgodkendelsen, skal anmeldes til Varde Kommune inden gennemførelsen. Varde Kommune vurderer derefter om de aktuelle planer for ændring/udvidelse kan ske inden for rammerne af dette tillæg til miljøgodkendelse.
- b. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte/andre der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt for de personer, der har ansvaret for husdyrbrugets daglige drift.

4.5 Ammoniakreducerende tiltag

- a. Minimum 25 % af totalrationen til malkekøer og opdræt skal bestå af græsmarksafgrøder.

Bygning 1 på figur 1

- b. Stalden skal indrettes med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) til 124 køer samt med fast drænet gulv (multigulv) til 72 køer.
- c. Det fast drænedede gulv (multigulvet) må maksimalt have et lysningsareal på 5 %.
- d. Alle gulve, både spalter og multigulve, skal minimum skrubes hver 4. time, døgnet rundt.

Bygning 2 på figur 1

- e. Stalden skal indrettes så 160 kvier (6-22 mdr.) opstaldes på dybstrøelse med lang ædeplads og drænet gulv og skal skrubes minimum hver 2. time, døgnet rundt.

Bygning I 6 på figur I

- f. Stalden skal indrettes som dybstrøelse med lang ædeplads og drænet gulv og skal skrubes minimum hver 2. time, døgnet rundt.

Generelt for alle skrabe anlæggene

- g. Skraberne skal være forsynet med timer.
- h. Skraberne skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- i. I de timer, hvor alle dyrene er på græs i det pågældende staldafsnit, kan skrabning af gulvene undlades.
- j. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- k. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 14 dage.
- l. Logbog, servicefaktura, registrering af datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.6 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- a. Sand, som har været brugt som strøelse i senge, kælvnings- og sygebokse m.m. skal efter endt brug behandles og opbevares som fast husdyrgødning på møddingsplads og skal overdækkes med vandtæt materiale. Alternativt kan sandet opbevares i en lukket og tæt container, der er placeret på et befæstet areal med afløb til gyllesystemet.

4.7 Udbringningsarealer

- a. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer der fremgår af dette tillæg til miljøgodkendelse. Ændringer af udbringningsarealet skal anmeldes til Varde Kommune.
- b. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer svarende til 1,59 DE/ha.
- c. Mark 77-2 og den del af mark nr. 70-0 der er omfattet af § 3-eng må kun tilføres husdyrgødning svarende til 1,33 DE/ha, se figur 10. Desuden må husdyrgødning ikke nedfældes.
- d. Omkring § 3 søerne på figur 9, skal der etableres 2 m brede dyrkningsfrie bræmmer.
- e. Arealerne skal drives økologisk, eller med de normer, som gælder for økologisk drift.

4.8 Ophør

- a. Ophører udnyttelse af dette tillæg til miljøgodkendelse helt eller delvist i tre på hinanden følgende år bortfalder den del der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

5 Klagevejledning

Tillæg til miljøgodkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til § 76 i Husdyrloven af de klageberettigede, der fremgår af lovens §§ 84-87.

Hvis du ønsker at klage over tillæg til miljøgodkendelsen skal du gøre det elektronisk og direkte til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen. Du kan få adgang til Klageportalen via Natur og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk.

Din klage skal være modtaget af Natur- og Miljøklagenævnet senest den 7. juni 2016 kl. 23.59 (4 uger efter offentliggørelsen).

Det er en betingelse for behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet.

Vejledning om hvordan du klager og om gebyrordningen kan du finde på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk.

Samme sted fremgår det også, at der er visse særlige forhold, som kan begrunde en undtagelse fra kravet om at klage via Klageportalen.

Har du brug for yderligere oplysninger eller hjælp til Klageportalen, kan du kontakte nmkn@nmkn.dk eller tlf. 7254 1101.

Såfremt afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse samt være i overensstemmelse med § 26 i forvaltningsloven.

6 Offentliggørelse

Tillæg til miljøgodkendelsen vil være offentliggjort på Varde Kommunes hjemmeside fra den 9. maj til den 7. juni 2016.

Se: www.vardekommune.dk/afgoerelser (se under "Miljøgodkendelser")

På Varde Kommunes vegne den 9. maj 2016

Stine Bundgaard Pedersen
Jordbrugsteknolog

Kopi sendt til:

- Trine Riis Jeppesen, Jysk Landbrugsrådgivning, e-mail: trj@jlbr.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, e-mail: sesyd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v. Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 Kbh.V, e-mail: ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 Kbh.K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 Kbh.N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskeren.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dnvarde-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh.V, e-mail: natur@dof.dk samt lokalforeningen for sydvestjylland e-mail: varde@dof.dk
- Arkvest, post@arkvest.dk

7 Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

7.1 Beliggenhed, afstandskrav, landskab og kulturmiljø

Husdyrbruget ligger på adressen Stokbækvej 9, 6800 Varde. Husdyrbrugets beliggenhed er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009. I forbindelse med dette tillæg er der ikke yderligere at tilføje til beskrivelsen af beliggenheden.

Alle afstandskrav er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009. Flere af bygningerne ligger tættere på Stokbækvej end 15 m ligesom to stalde er placeret tættere på stuehuset end 15 m. Der er i miljøgodkendelsen fra 2009 meddelt dispensation til disse forhold.

Den eksisterende kostald udvides med ca. 4 m langs den nordvest-vendte langside. Udvidelsen af stalden sker i sammenhæng med det eksisterende byggeri, som er beliggende i et landbrugslandskab, og ændrer ikke på oplevelsen af indkigget til husdyrbruget samt skæmmer i øvrigt ikke landskabet. Varde Kommune vurderer, at udvidelsen af stalden kan etableres uden at det er i strid med kommuneplan 2013, at det ikke er i strid med kulturhistoriske interesser og at udvidelsen af stalden er erhvervsmæssig nødvendig for husdyrbruget.

Husdyrbrugets placering i forhold til landskabet og kulturmiljø er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.2 Dyreholdets størrelse før og efter udvidelsen

I tabel I ses antal dyr før og efter udvidelsen. Besætningen består af malkekøer og opdræt af tung race.

Dyreart	Før 2008		MGK 2009		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer	100	138,23	195	269,50	250	345,58
Kvier (6-28 mdr.)	171	82,98	-	-	-	-
Kvier (6-27 mdr.)	-	-	165	78,60	-	-
Kvier (6-25 mdr.)	-	-	-	-	190	87,45
Kalve (0-6 mdr.)	24	6,49	45	12,20	60	16,20
Tyrekalve/stude (40-220 kg)	25	2,94	-	-	-	-
Tyrekalve (40-55 kg)	25	0,25	100	1,00	-	-
Tyrekalve (40-100 kg)	-	-	-	-	125	4,90
I alt		230,88		361,30		454,13

Tabel I. Antal dyr før og efter udvidelsen.

Dyreholdet er i nudrift tilladt igennem en VVM-screening fra 2004 og senere godkendt i en miljøgodkendelse fra 2009.

Varde Kommune vurderer at dyreholdet er tilstrækkeligt beskrevet.

7.3 Indretning

Oversigt over husdyrbrugets bygninger fremgår af figur 1.

Bygning 1

Eksisterende kostald indrettet som sengestald med henholdsvis spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) og fast drænet gulv (multigulv). Stalden er med naturlig ventilation. Der opstaldes **122 malkekøer** på spalter med skraber og **72 køer** på fast drænet gulv. Både spalterne og det faste gulv skrubes minimum 6 gange/døgn med en robotskraber. Se en mere detaljeret beskrivelse af forholdene omkring gulvindretningen og skrabanlægget i stalden i afsnit 7.13.

Køerne er på græs minimum 2 mdr. om året inden for udbringningsarealet.

Bygning 1a

Ny tilbygning til kostalden på 4 m. Der etableres en foderkumme og fangegitre med foderbøjler, se bilag 1. Plantegning og facadetegning af den nye tilbygning fremgår af bilag 1.

Bygning 2

Eksisterende ungdyrstald indrettet som en dybstrøelsesstald med naturlig ventilation. Der opstaldes **160 kvier (6-22 mdr.)** på dybstrøelse, lang ædeplads og drænet gulv med skrabere, og **30 småkalve (3-6 mdr.)** på dybstrøelse m. kort ædeplads og fast gulv. Kalvene og kvierne er på græs i minimum 3 mdr. om året uden for udbringningsarealet.

Bygning 3

Eksisterende goldkostald. Der opstaldes på **5 køer** på spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Stalden er med naturlig ventilation. Køerne er på græs min. 2 mdr. om året, inden for udspretningsareal. Der er etableret udendørs belysning mod syd, som tændes ved behov.

Bygning 4

Eksisterende malkestald. Der er etableret udendørs lys på vestlig side som er styret af bevægelsessensor.

Bygning 5

Eksisterende maskinhus. Der er etableret udendørs belysning med bevægelsessensor ved gårdspladsen. Der er etableret to kælvningsbokse hvor der opstaldes **2 køer** på dybstrøelse. Der er ikke afløb fra boksene.

Bygning 6

Eksisterende beboelse.

Bygning 7

Eksisterende gyllebeholder på 1.710 m³.

Bygning 8

Gyllebeholder, som på godkendelsestidspunktet er fjernet.

Bygning 9 og 10

Eksisterende plansiloer på hver 15 x 46 m, samt forpladser, svarende til i alt 1.800 m². Siloerne er åbne i begge ender og har afløb i begge ender. Det opsamlede vand ledes til gyllesystemet.

Bygning 11

Eksisterende garage.

Bygning 12

Eksisterende plads til kalve på 568 m². Der vil i fremtidig drift være plads til **30 kalve (0-3 mdr.)** og **125 prod. tyrekalve (40-100 kg)** i kalvehytter. Kalvene opstaldes i både fælles- og enkelthytter. Der er afløb fra pladsen til gyllesystem.

Bygning 13

Drivgang på 4 m i bredden mellem kostald og velfærdsstald (bygning 16).

Bygning 14

Eksisterende møddingsplads med afløb til gyllesystem.

Bygning 15

Eksisterende tårnsilo.

Bygning 16

Eksisterende velfærdsstald er indrettet som dybstrøelsesstald. I fremtidig drift opstaldes **49 malkekøer** og **30 kvier (22-25 mdr.)** på dybstrøelse, lang ædeplads og fast drænet gulv med skraber. Køerne er på græs minimum 2 mdr. om året inden for udbringningsarealet og kvierne er på græs i minimum 3 mdr. om året uden for udbringningsarealet.

Varde Kommune vurderer at indretningen er tilstrækkelig beskrevet.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets indretning og drift skal være i overensstemmelse med de oplysninger der fremgår af denne miljøtekniske beskrivelse.

Figur 1. Oversigt over husdyrbrugets bygninger.

7.4 Forbrug af vand og energi

Ansøger har oplyst følgende anslåede årlige forbrug af vand og energi, se tabel 2.

	Før 2008 (mængde/år)	MGK 2009 (mængde/år)	Ansøgt (mængde/år)	Ændring (mængde/år)	Ændring %
Elforbrug (kWh)	133.199	190.000	217.000	+ 83.801	+ 63
Vandforbrug (m ³ , stalde)	4.040	6.760	8.370	+ 4.330	+ 107
Markvanding (m ³)	110.000	Ukendt	168.000	+ 58.000	+ 53
Olieforbrug (l)	9.619	11.600	22.625	+ 13.006	+ 135

Tabel 2. Husdyrbrugets forbrug af el, vand og olie.

Der sker en mindre stigning i elforbruget. Det skyldes især besætningsudvidelsen, længere malketid og lys i den nye velfærdsstald. Derudover kommer at der er mulighed for at vande flere arealer end, der fremgik af miljøgodkendelsen fra 2009. Elforbruget til markvanding kan svinge fra år til år, afhængig af vejret.

Vandforbruget i nudrift er taget fra miljøgodkendelsen 2009. Vandforbruget i ansøgt drift er beregnet ud fra normal. Stigningen i vandforbruget skyldes primært stigning i antal dyr.

Olieforbruget er stigende pga. at der er kommet flere arealer til.

Vand- og energi besparende teknikker er nærmere beskrevet under afsnittet vedr. Bedst Anvendelig Teknik (BAT).

Varde Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget er tilstrækkeligt beskrevet.

7.5 Affald

Ansøger oplyser følgende:

Forbrændingseget affald, herunder plastik opbevares i en lejet container, der er placeret ved plansiloerne.

De øvrige oplysninger er uændret ifht. miljøgodkendelse fra 2009.

Husdyrbruget er omfattet af Varde Kommunes til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

Varde Kommune gør opmærksom på at afbrænding af affald er ikke tilladt. Jævnfør § 1, stk. 2 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1459 af 7. december 2015 om "Forbud mod markafbrænding af halm mv." er det dog tilladt at foretage afbrænding af våde halmballer og halm, der har været anvendt til overdækning og lignende. Brandmyndigheden skal orienteres inden afbrændingen iværksættes.

Varde Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse at fast affald, olie og kemikalier opbevares, håndteres og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

7.6 Oplag af diesel- og fyringsolie

Ansøger oplyser at der ikke er sket ændringer i måden hvorpå olie opbevares på husdyrbruget i forhold til hvad der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.7 Husdyrgødning - produktion, opbevaring og udbringning

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning på Stokbækvej 9 forventes at stige fra 2.985 m³ før 2008 til 8.704 m³ i ansøgt drift. Den årlige produktion af dybstrøelse forventes at stige fra 1.567 m³ før 2008 til 2.584 m³ i ansøgt drift.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af ensilagesaft, møddingsvand, vaskevand mv. Produktionen af husdyrgødning før og efter udvidelsen fremgår af tabel 3.

Husdyrgødning	Før 2008 (m ³)	MGK 2009 (m ³)	Ansøgt	Ændring (m ³)
Gylle	2.257	4.154	7.252	+ 4.995
Ekstra tilløb	728	1.452	1.452	+ 724
Flydende husdyrgødning i alt	2.985	5.606	8.704	+ 5.719
Fast husdyrgødning i alt	1.567	1.586	2.584	+ 1.017

Tabel 3. Årlig produktion af husdyrgødning på Stokbækvej 9 før og efter udvidelsen.

Opbevaringsanlæg for husdyrgødning skal have en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Efter de gældende regler vil dette normalt svare til 9 måneders husdyrgødningsproduktion. På kvægbrug, hvor dyrene er på græs i sommerhalvåret, kan man nøjes med kapacitet til mindst 7 måneders produktion.

På husdyrbruget vil der efter udvidelsen være en samlet opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning på 6.610 m³, svarende til 9,1 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten til den flydende husdyrgødning fremgår af tabel 4.

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Opførselsår/10 års beholderkontrol
Gylletank - bygning 7	1.710	1.710	1999/2009
Lejet gylletank Ounbølvej 8	0	1.000	-/2014
Lejet gylletank Ndr. Stavskærvej 84	1.500	1.500	-/2012
Lejet gylletank Yderikvej 10	0	800	-/2010
Lejet gylletank Engholmvej 2	0	1.100	-/2005
Gyllekanaler	450	500	
I alt	3.660	6.610	

Tabel 4. Ejendommens opbevaringskapacitet før og efter udvidelsen.

Ansøger oplyser følgende:

Dybstrøelse fra enkelt-kalvehytterne og kælvningsboksene opbevares i vogn, der står på kalvepladsen eller ligger på buffer møddingspladsen. Dybstrøelse fra de store kalvehytter køres direkte i markstak, når kalvene er 3 mdr. Dybstrøelsen fra kvier over 3 mdr. opbevares i stalden og køres normalt ud to gange årligt og pløjes ned.

95 % af dybstrøelsen udbringes direkte mod normtallet på 65 %.

Gyllen fra goldkostalden (bygning 3) føres til kostalden, og pumpes her fra til gyllebeholderen. Ligesom det andet gylle fra kostalden (bygning 1).

De øvrige oplysninger er uændret ift. miljøgodkendelse fra 2009.

Når det gælder opbevaring af kompost i markstak gælder reglerne i Miljøstyrelsens "Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke samt overdækning af fast gødning". Varde Kommune henstiller endvidere til at eventuelle markstakke placeres med størst mulig afstand til nabobeboelser.

Varde Kommune vurderer, at produktion og opbevaring af husdyrgødning er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den producerede husdyrgødning.

7.8 Ensilage- og foderopbevaring

Ansøger oplyser følgende:

Ensilage opbevares hovedsagligt i plansiloer. Der kan være behov for opbevaring i markstakke. Wrap-ballerne opbevares ved siden af kalvepladsen.

De øvrige oplysninger er uændret ift. miljøgodkendelse fra 2009.

I henhold til lovgivningen må ikke-saftgivende ensilage opbevares i markstak.

Markstakke med ensilage skal altid som minimum overholde afstandskravene, som fremgår af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6. Stakkene bør placeres på skiftende lokaliteter år efter år.

Varde Kommune anbefaler endvidere at markstakke placeres under hensyntagen til naboer, så de placeres så langt væk fra nabobeboelser som muligt.

Varde Kommune vurderer at opbevaring af ensilage og foder er tilstrækkeligt beskrevet, og at ensilage og foder opbevares miljømæssigt forsvarligt på husdyrbruget.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

7.9 Lugt

Lugt stammer fra staldene, samt fra opbevaring, transport og udbringning af husdyrgødning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes i kommunernes vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug. Det fremgår af reglerne, at dette beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre omgivelserne imod væsentlige lugtgener.

Ifølge beskyttelsesniveauet skal projektet overholde bestemte lugtgeneafstande, hvis længde afhænger af forskellige områders lugtfølsomhed. Lugtgeneafstandene beregnes i *husdyrgodkendelse.dk* efter to forskellige metoder, henholdsvis den Ny Lugtvejledning og FMK-vejledningen. Det er de længste beregnede lugtgeneafstande, der skal overholdes.

Ifølge beregningerne udført i *husdyrgodkendelse.dk* vil geneafstanden i forhold til byzone være 323 meter, samlet bebyggelse 216 meter og enkeltbolig 93 meter. Genekriterierne er overholdt, se tabel 5.

Samlet resultat af lugtberegning									
Bebyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits- afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
+ Stokbækvej 14	0	FMK	93,17	50,43	93,17	50,43	391,51	Ja	Ja
+ Ølgodvej 16	0	NY	215,61	49,59	215,61	49,59	1.666,17	Ja	Ja
+ Hornelund By, Horne	0	NY	323,13	94,37	323,13	94,37	1.821,59	Ja	Ja

Tabel 5. Beregnet geneafstand fra ejendommen efter planlagt udvidelse

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Varde Kommune vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

Der skal i henhold til gældende lovgivning være et tæt flydelag på gyllebeholderen. Møddinger uden daglig tilførsel skal i henhold til gældende lovgivning være overdækket med plastik eller kompostdug. Udbringning af husdyrgødning skal ske i henhold til de gældende regler.

Varde Kommune vurderer samlet, at lugt fra ejendommens husdyrproduktion, opbevaring og udbringning af husdyrgødning, ikke vil medføre lugtgener, der stiger til et niveau, som ikke bør accepteres af omgivelserne.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtgener, samt at der kan kræves undersøgelse, hvis det skønnes, at lugtgener i omgivelserne er større end det kunne forventes ud fra grundlaget for miljøvurderingen.

7.10 Støj, støv, skadedyr, døde dyr og lys

Ansøger oplyser at forholdene omkring støj, støv, skadedyr, døde dyr og lys er uændret i forhold til hvad der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009. Dog tilføjer ansøger følgende til håndteringen af skadedyr:

I stedet for at vande med brunsæbe hver 3. dag, muges der hyppigt ud i kalveboksene om sommeren.

7.11 Transport

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr, ved afhentning af mælk samt internt på husdyrbruget. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt ved hjemtransport af afgrøder.

Transporterne fordeler sig som vist i tabel 6. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Transporttype	Antal transporter/år, Før 2008	Antal transporter/år, MGK 2009	Antal transporter/år, ansøgt drift	Ændring +/-
Afhentning af mælk	365	365	365	-
Afhentning af levende dyr	12	18	18	+ 6
Afhentning af døde dyr	10	25	25	+ 15
Leverance af indkøbt foder	12	18	18	+ 6
Grovfoder	140	277	350	+ 210
Kørsel med halm	25	25	25	-
Husdyrgødning, Fast	52	52	85	+ 33
Gylle med vogn	173	329	435	+ 262
Affald	27	28	28	+ 1
Andet (fragtbil o.l.)	8	9	9	+ 1
Transporter i alt	824	1.146	1.358	+ 534

Tabel 6. Oversigt over det årlige antal transporter til og fra Stokbækvej 9.

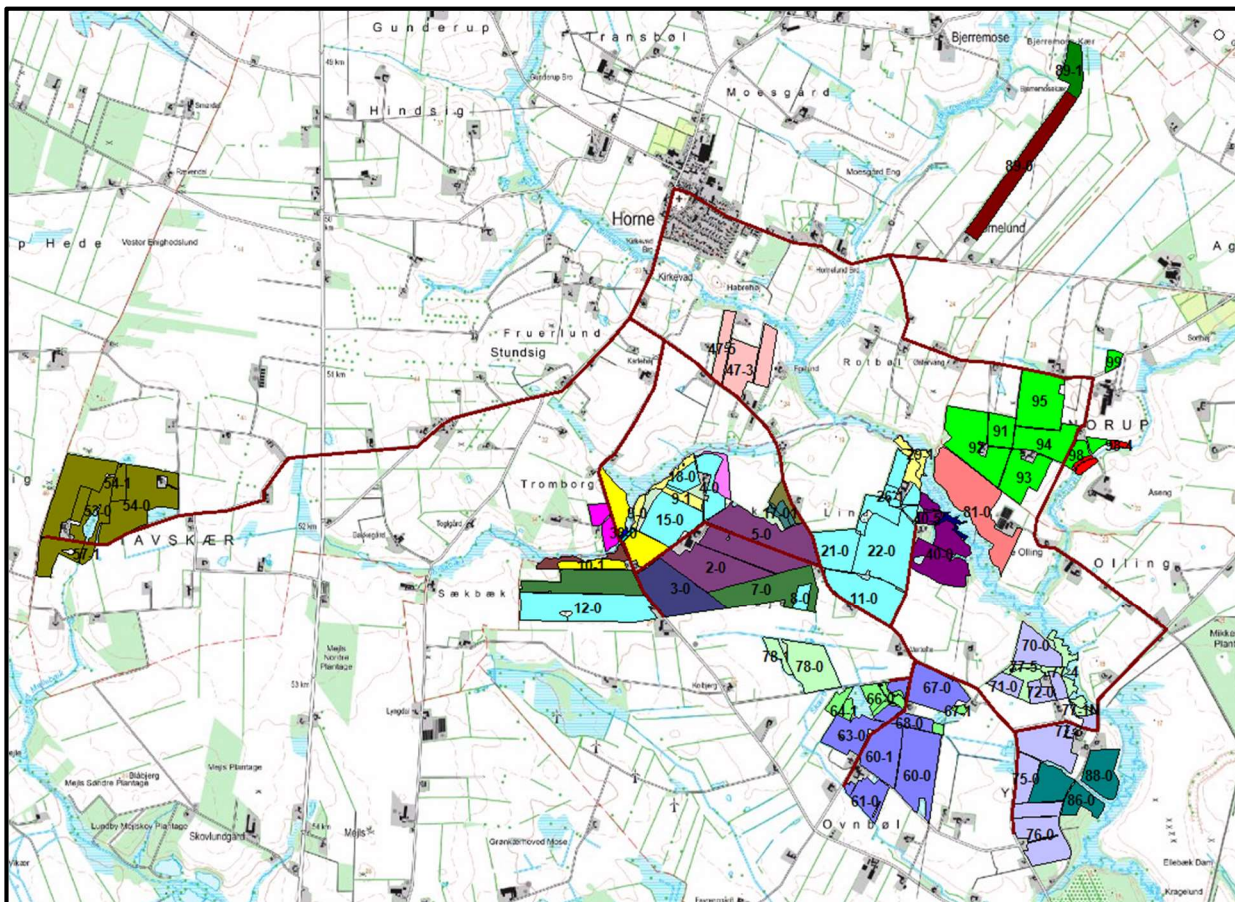
Ansøger oplyser følgende:

Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 212 kørsler årligt (i forhold til niveauet i 2009) - svarende til en stigning på 18,5 %. De fleste af disse transporter er med gylle og hjemtransport af afgrøder og derfor vil belastningen af det øgede antal transporter være begrænset til en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og ensilering.

Mælke transporterne foregår hver dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets køreplaner. Det samme gælder afhentning af levende dyr. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Figur 2 viser de transportveje, der bruges i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. En af transportvejene går i gennem Horne by. Varde Kommune henstiller til at transporter igennem Horne begrænses mest muligt.

Antallet af transporter, som følge af udvidelsen, forventes at stige med 534 kørsler årligt i forhold til niveauet før 2008 - svarende til en stigning på 64 %. De fleste af disse transporter er med gylle og hjemtransport af afgrøder og derfor vil belastningen af det øgede antal transporter være begrænset til en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og ensilering.

Figur 2. Rød streg viser transportveje i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Varde Kommune vurderer, at stigningen i antal transporter og at til- og frakørsel til husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

7.12 Spildevand, driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser følgende at der ikke sker ændringer i forhold til bortledning af overfladevand, processpildevand og tagvand i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen i 2009.

En del af tagvandet fra det eksisterende tagareal (ca. 3.650 m²) ledes til dræn og videre til vandløb. Tagarealet udvides med ca. 300 m² som følge af dette tillæg til miljøgodkendelse. Varde Kommune vurderer at det ikke er nødvendigt at kræve udledningstilladelse til etableringen af de ca. 300 m², da det er bagatelagtigt i forhold til tagarealet der allerede udledes tagvand fra.

Ligeledes sker der ikke ændringer i den måde hvor på driftsforstyrrelser og uheld vil blive håndteret i forhold til det er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.13 Beskyttede naturområder omkring ejendommen - ammoniak

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). I tabel 7, er udviklingen i ammoniakfordampningen vist

fra driften før 2008 og frem til ansøgt drift. Ammoniakfordampningerne er beregnet i husdyrgodkendelse.dk, se figur 3.

Drifts år	Kg NH ₃ -N	Beregning
Før 2008	1.130	Nugældende normer
MGK 2009	2.368	Nugældende normer
Ansøgt drift	2.471	Nugældende normer

Tabel 7. Udviklingen i ammoniakfordampningen over de seneste 8 år

Ifølge lovgivningen gælder der et krav om, at ammoniakemissionen fra udvidelser, fra nye staldanlæg og fra stalde, der renoveres skal reduceres med en vis %-del i forhold til fastlagte referencestaldsystemer. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at det generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav									
Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkøer inklusiv opdræt?								Ja	
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?								Ja	
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet								-19,14 kgN/år	
Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre									
								Ansøgt(kgN/år)	
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:								123,36	
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:								0,00	
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):								1924,16	
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:								195,46	
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:								16,23	
Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)									
Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):								2479,61 kgN/år	
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:								2545,83 kgN/år *	
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:								Ja	
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse af BAT:								-66,22 kgN/år	
*Værdien i "Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT" er ikke beregnet ud fra normal. Værdien er summen af mindst et forslag, som ansøger har givet som alternativ grænseværdi for ammoniaktab for en produktion, lagt sammen med vejledende sum for de produktioner, hvor ansøger ikke har indtastet et forslag.									
Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau									
Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Kostald (byg 1) spalter	KvMa08	584,17	729,31	-145,14	-24,85%	0,00	0,00	0,00	729,31
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvMa08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvMa08	1018,12	1271,08	-252,96	-24,85%	269,64	-3,74	0,00	1005,18
	KvKs11	108,04	127,67	-19,63	-18,17%	0,00	0,00	0,00	127,67
Kviestald (byg 2)	KvTk01	0,00	1,21	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	1,21
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvTk01	0,00	17,13	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	17,13
	KvTk01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvKs12	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvKs12	487,29	461,05	26,24	5,39%	58,79	-1,28	33,65	369,89
	KvKs10	0,00	154,58	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	154,58
	KvKs10	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvKs10	0,00	69,82	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	69,82
	KvKs10	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Goldkostald (byg 3)	KvMa08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		41,73	52,09	-10,37	-24,85%	0,00	0,00	0,00	52,09
	KvMa07	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvMa07	600,86	596,42	4,43	0,74%	78,77	-1,12	0,00	518,78
Kostald (byg 1) drænet gulv	KvMa14	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		411,41	377,79	33,62	8,17%	28,59	-0,42	36,05	313,57
	KvKs12	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
Velfærdsstald	KvMa14	123,23	116,60	6,63	5,38%	14,87	-0,32	8,51	93,54
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	KvSm01	0,00	51,46	0,00	0,00%	0,00	0,00	6,72	44,74
Kalveplads	KvTk01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	26,94	0,00	0,00%	0,00	0,00	3,56	23,38
Kælvningsboks (byg 5)	KvMa09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	20,85	0,00	0,00%	0,00	0,00	2,81	18,04
Sum	Nudrift	692,21	1129,96	-164,77	-23,81%	0,00	0,00	0,00	1129,96
		2682,64	3020,73	-192,41	-7,23%	450,66	-6,88	97,37	2479,60

Figur 3. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er følgende:

- 124 køer på spalter med skraber (kanal, bagskyl eller ringkanal)
- 72 køer på fast drænet gulv (multigulv) og 6 skrabninger/døgn
- 49 køer, 160 kvier (6-22 mdr.) og 30 kvier (22-25 mdr.) på dybstrøelse, lang ædeplads med drænet gulv og skrabning 12 gange/døgn
- 95 % af dybstrøelse bringes direkte ud i marken

Derudover er en del af dyrene udegående dele af året.

Tiltagene stilles som vilkår i afsnit 4. Vilkåret til 95 % direkte udbringning af dybstrøelse i marken fremgår af miljøgodkendelsen fra 2009.

Beregningstekniske forhold – ammoniak og staldindretning

I ansøgt drift opstaldes der 190 kvier (6-25 mdr.) på dybstrøelse, lang ædeplads med fast drænet gulv og skraber samt 72 køer på fast drænet gulv (multigulv) med skrabning 6 gange/døgn.

Staldsystemet dybstrøelse, lang ædeplads med fast drænet gulv til kvier findes ikke i husdyrgodkendelse.dk ligesom det ikke er muligt at reducere antal skrabninger ved de 72 køer på fast drænet gulv fra 12 skrabninger til 6 skrabninger.

Varde Kommune har bedt ansøger om i husdyrgodkendelse.dk at indsætte de 190 kvier på dybstrøelse, lang ædeplads (kanal, linespil) samt at sætte en skraber oven på spalterne jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblade ”skrabere i kanalerne” og ”skrabere i gangarealerne”. De 190 kvier går reelt på et gulv med 4 % ammoniakfordampning (fast drænet gulv med skraber) og ved at indsætte staldsystemet som beskrevet, i husdyrgodkendelse.dk bliver beregningerne lavet ud fra et gulv med 4 % ammoniakfordampning og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk kan dermed sidestilles med det aktuelle staldsystem, se tabel 7a.

Ud fra Varde Kommunes vurdering og beregning svarer et fast drænet gulv med 6 skrabninger/døgn til et gulv med 4,9 % ammoniakfordampning, se tabel 7a.

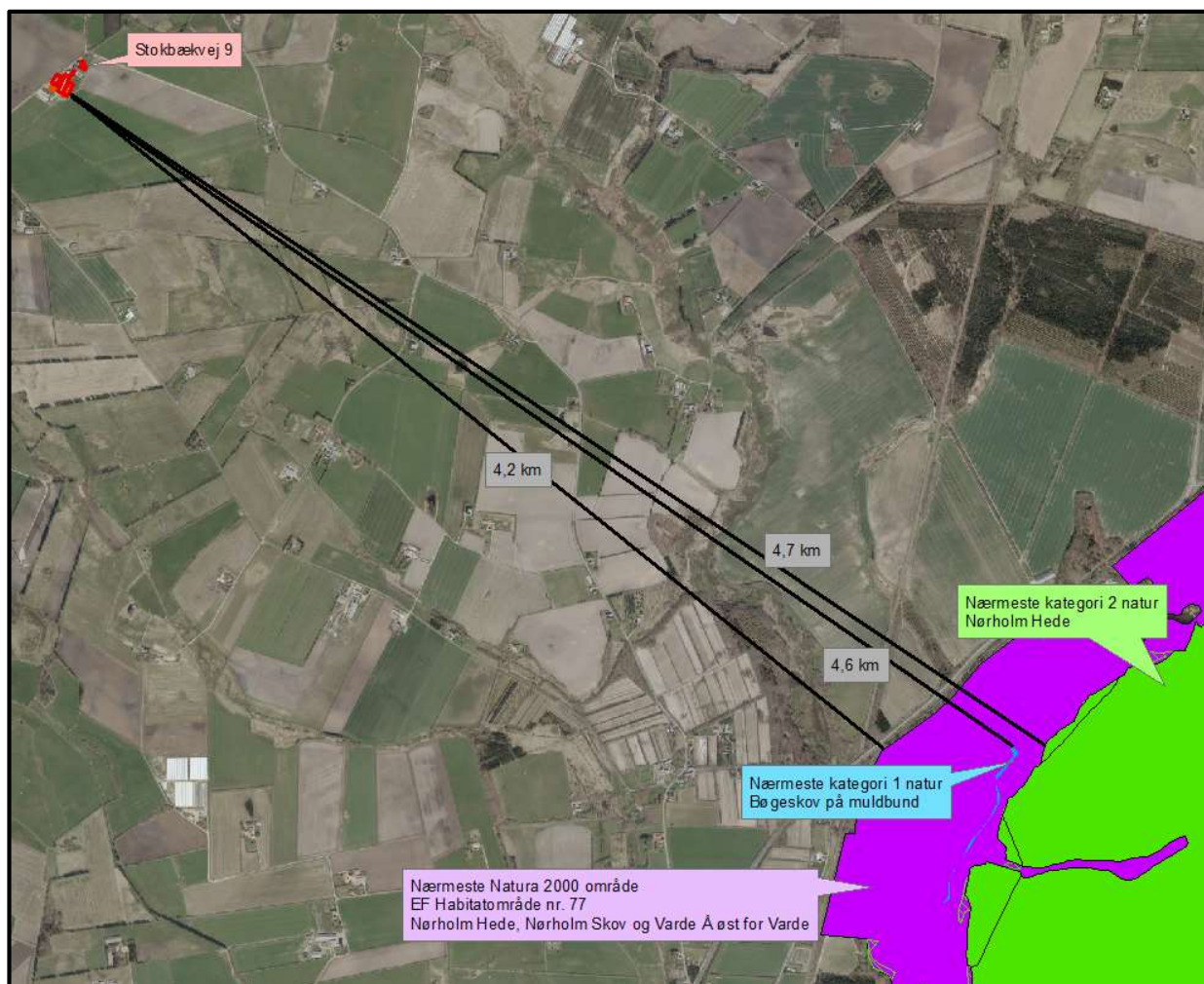
Dyrehold	Reelt staldsystem	Staldsystem i husdyrgodkendelse.dk
190 kvier (6-25 mdr.)	Dybstrøelse, lang ædeplads med fast drænet gulv og skrabning 12 gange/døgn <i>(den del der håndteres som gylle er et 4 % gulv)</i>	Dybstrøelse, lang ædeplads og spalter (kanal, linespil) og skraber oven på spalterne med en effekt på 33 %. Dermed bliver den del der håndteres som gylle et 4 % gulv tilsvarende det gulv der håndterer gylle i det reelle staldsystem.
72 køer	Fast drænet gulv (multigulv) med skrabning 6 gange/døgn <i>(Varde Kommune vurderer at gulvet er et 4,9 % gulv, se bilag 2)</i>	Spalter med skraber (kanal, linespil). Skraberens indsættes med en effekt på 16,5 %. Dermed bliver beregningerne lavet på et 4,9 % staldsystem hvilket er svarende til det reelle staldsystem.

Tabel 7a. Håndtering af specifikke staldsystemer i husdyrgodkendelse.dk

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

I henhold til § 8 og § 11 i ”Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter” (Bek. nr. 1828 af 16. december 2015) skal Varde Kommunes vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter, jf. bekendtgørelsens § 7 og § 11.

Der er ca. 4,2 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 77 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde, se figur 4.

Figur 4. Nærmeste Internationale naturbeskyttelsesområde, kategori 1 natur og kategori 2 natur.

Varde Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil merfordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område, og der er således ikke grund til at foretage konsekvensvurdering efter § 7 i bekendtgørelsen.

§ 7 områder

I henhold til § 7 i Husdyrloven, er etablering, udvidelse og ændring af anlæg på husdyrbrug ikke tilladt, hvis de ligger tættere end 10 m fra – eller helt eller delvist indenfor nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 4,6 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 1 i husdyrloven, og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 4. ’

Det drejer sig om en ammoniakfølsom Natura2000-naturtype 9130 Bøgeskov på muldbund, og indgår i udpegningsgrundlaget for området. Området er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Varde Kommune vurderer, at på grund af afstanden, vil merfordampningen fra stalde og lagre ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område.

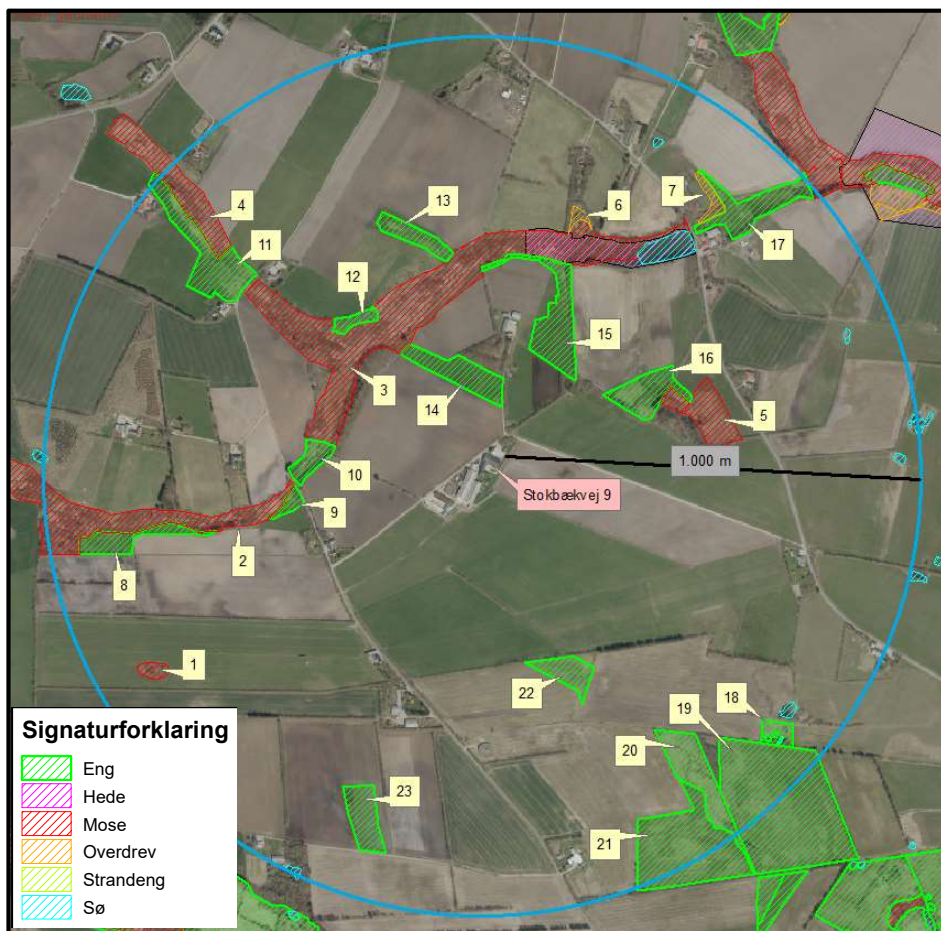
Kategori 2-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 4,7 km fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af § 7 stk. 1 nr. 2 i husdyrloven, som omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, se figur 4. Det drejer sig om Nørholm Hede.

Varde Kommune vurderer, at der kun vil forekomme en ubetydelig ammoniakdeposition på § 7 områderne fra anlægget, blandt andet på grund af den store afstand. Afstanden og opblandingen af ammoniak med den resterende atmosfæriske luft gør, at Varde Kommune vurderer, at der ikke vil være nogen målbar merbelastning af § 7 området og derfor vil udvidelsen af dyreholdet ikke påvirke § 7 området negativt.

§ 3 områder

Af figur 5 og tabel 8 fremgår de områder, som indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

§ 3 lokalitet	Type	Naturområde i kommuneplan	Værdisætning	Målsætning
1	Mose	Nej	C	C
2	Mose	Ja	A	A
3	Mose	Ja	B	A
4	Mose	Ja	B	A
5	Mose	Ja	B	B
6	Overdrev	Ja	B	A
7	Overdrev	Ja	B	A
8	Eng	Ja	B	A
9	Eng	Ja	B	A
10	Eng	Ja	B	A
11	Eng	Ja	B	A
12	Eng	Ja	B	A
13	Eng	Ja	B	A
14	Eng	Ja	C	B
15	Eng	Ja	B	A
16	Eng	Ja	B	B
17	Eng	Ja	B	A
18	Eng	Nej	C	B
19	Eng	Nej	C	B
20	Eng	Nej	C	B
21	Eng	Nej	C	B
22	Eng	Nej	C	B
23	Eng	Nej	B	C

Tabel 8. De væsentligste § 3 områder (minus søer) indenfor 1000 m fra husdyrbruget

Naturtyper har forskellige tålegrænser for hvor meget ammoniakdeposition de kan tåle før der sker ændringer på den enkelte naturtype. Naturtyperne inddeles i 5 kategorier, se tabel 9.

N-følsomhed	Tålegrænse
Uoplyst	Uoplyst
Ikke N-følsom	>30 kg N/ha/år
Mindre N-følsom	20-30 kg N/ha/år
Moderat N-følsom	10-20 kg N/ha/år
Særlig N-følsom	5-10 kg N/ha/år

Tabel 9. Oversigt over de 5 kategorier for N-følsomhed og deres tålegrænser

Tal fra DMU angiver en baggrundsbelastning for ny Varde Kommune for årene fra 2006, 2007, 2008, 2009, 2012, 2013 og 2014 på henholdsvis 17,0 kg N/ha, 15,0 kg N/ha, 16,0 kg N/ha, 16,4 kg N/ha, 15,2 kg N/ha, 13,8 kg N/ha og 15,6 kg N/ha.

Kategori 3-natur (ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2)

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 5 moser og 2 overdrev, se figur 5 og tabel 8. Mosen med nr. 3 i tabel 8, er omfattet af fredning. Fredningen omfatter Linding mølledam. Udvidelsen af husdyrbruget på Stokbækvej 9 er ikke i strid med fredningen af mølledamen.

Mosen med nr. 3 i tabel 8 er ligeledes sammen med overdrevet med nr. 7 og engen med nr. 17 i tabel 8 omfattet af en udpegning om bevaringsværdigt kulturmiljø. Kulturmiljøet er Linding Vandmølle. Møllen berøres ikke af udvidelsen af husdyrbruget på Stokbækvej 9.

De resterende § 3-områder i tabel 8 er hverken udpeget som rekreative områder, indgår i kommuneplanens udpegning af værdifulde kulturmiljøer eller er omfattet af fredning.

De områder, som er udpeget som naturområder i Varde Kommunes kommuneplan, se tabel 8, er dermed også omfattet af kommuneplanens handleplan for naturpleje. Der er dog ingen konkrete planlagte naturindsatser for områderne. Områdernes naturkvalitet fremgår af tabel 8.

Varde Kommune har ikke kendskab til kvælstofbidrag til områderne fra andre kilder.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der ikke ammoniakfølsomme skove.

Varde Kommune har i *husdyrgodkendelse.dk* foretaget beregninger over ammoniakdepositionen på de nærmest liggende og kvælstoffølsomme § 3 naturområder. Beregningerne fremgår af tabel 10, og er foretaget ud fra den samlede udvidelse siden 2008.

§ 3 lokalitet (se tabel 8)	Tålegrænse, kg N/ha	Dep. før, kgN/ha	Dep. efter, kgN/ha	Ændring, kgN/ha
3	5-10	0,5	1,0	+ 0,5
5	Uoplyst	0,2	0,4	+ 0,2
9	Uoplyst	0,2	0,5	+ 0,3
14	Ikke N-følsom	1,3	2,7	+ 1,4
15	Ikke N-følsom	0,5	0,9	+ 0,4
16	Ikke N-følsom	0,4	0,7	+ 0,3

Tabel 10. Beregning af ammoniakdeposition på vigtige naturområder

Øvrig § 3-natur

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der registreret 11 mindre søer. Varde Kommune vurderer, at den luftbårne ammoniakdeposition fra anlægget har en meget begrænset effekt. Hovedkilden til næringsberigelse af søerne vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til søerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til søerne via rodzonen på dyrkede arealer. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i § 3 søerne.

Indenfor 1.000 m fra anlægget er der 16 enge, se figur 5 og tabel 8. Engenes værdi- og målsætning fremgår af tabel 8. Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden på § 3 enge.

Beregningerne viser, at der på § 3 området med nr. 14 (se figur 5) bliver tale om en merdeposition på 1,4 kg N/år. Der er tale om en eng, som ikke er omfattet af kategori 3 natur og dermed er der ikke krav til N-merdeposition på området. Varde Kommune har blandt andet gennemgået engens følsomheder, målsætning og værdisætning og har vurderet at ved en merdeposition på 1,4 kg N/ha vil der ikke ske nogen tilstandsændring.

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil påvirke kategori-3 naturområderne / § 3-områder væsentligt som følge af ammoniakdeposition, og at udvidelsen ikke vil medføre tilstandsændringer på disse områder.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

7.14 Arealer og harmoni

I henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen skal et husdyrbrug råde over tilstrækkelige udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning.

Ansøger råder i henhold til ansøgningen over 362,13 ha udbringningsarealer. Arealerne fremgår af figur 6 og tabel 11.

Figur 6. Oversigt over husdyrbrugets udbringningsareal.

Udbringingsarealer															
Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0 (ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1 (ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3 (ha)
31	3.80	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	3,80	0,00	0,00	3,80	0,00	0,00	0,00
32	3.74	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	3,74	0,00	0,00	3,74	0,00	0,00	0,00
18	2.44	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	2,44	0,00	0,00	2,44	0,00	0,00	0,00
4	2.23	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	2,23	0,00	0,00	2,23	0,00	0,00	0,00
17	1.71	Ja	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,71	0,00	0,00	0,89	0,00	0,82	0,00
21	6.47	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	6,47	0,00	0,00	6,47	0,00	0,00	0,00
22	5.97	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	5,97	0,00	0,00	5,97	0,00	0,00	0,00
23	7.40	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	7,40	0,00	0,00	7,40	0,00	0,00	0,00
28	2.08	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	2,08	0,00	0,00	2,08	0,00	0,00	0,00
27	0.96	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	0,96	0,00	0,00	0,96	0,00	0,00	0,00
25	0.59	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,59	0,00	0,00	0,00
10	1.87	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,87	0,00	0,00	1,87	0,00	0,00	0,00
36	7.84	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	0,00
35	2.42	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	2,42	0,00	0,00	2,42	0,00	0,00	0,00
40-6	0.43	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00
40	10.28	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	10,28	0,00	0,00	10,28	0,00	0,00	0,00
4-1	1.95	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,95	0,00	0,00	1,95	0,00	0,00	0,00
61	1.47	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	0,00
62	1.54	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,54	0,00	0,00	1,54	0,00	0,00	0,00
79-2	0.94	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00	0,94	0,00	0,00	0,00
73	1.97	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,97	0,00	0,00	1,97	0,00	0,00	0,00
75	5.52	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	5,52	0,00	0,00	5,52	0,00	0,00	0,00
76	13.14	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	13,14	0,00	0,00	13,14	0,00	0,00	0,00
71-0	5.73	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	5,73	0,00	0,00	5,73	0,00	0,00	0,00
79-1	1.11	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,11	0,00	0,00	1,11	0,00	0,00	0,00
77	0.23	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,23	0,00	0,00	0,00
51	12.15	Ja	J81	Nej	K2	K2	0,80	0,00	11,35	0,00	0,00	11,80	0,00	0,35	0,00
53	5.30	Ja	J81	Nej	K2	K2	0,00	0,00	5,30	0,00	0,00	1,84	0,00	3,46	0,00
52	12.64	Ja	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	12,64	0,00	0,00	11,18	0,00	1,46	0,00
54	6.43	Ja	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	6,43	0,00	0,00	1,38	0,00	5,05	0,00
56	0.63	Ja	J81	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,63	0,00	0,00	0,63	0,00	0,00	0,00
76-0	10.92	Nej	J84	Nej	K2	K2	0,00	0,00	10,92	0,00	0,00	10,92	0,00	0,00	0,00
72-0	1.88	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,88	0,00	0,00	1,88	0,00	0,00	0,00
73-0	1.35	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,35	0,00	0,00	1,35	0,00	0,00	0,00
75-0	3.52	Ja	J84	Nej	K2	K2	0,00	0,00	3,52	0,00	0,00	3,52	0,00	0,00	0,00

86-0	3.47	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	3,47	0,00	0,00	3,47	0,00	0,00	0,00					
88-0	5.61	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	5,61	0,00	0,00	5,61	0,00	0,00	0,00					
85-0	4.75	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	4,75	0,00	0,00	4,75	0,00	0,00	0,00					
89-0	10.02	Ja	J84	Nej	K2	K2	0,00	0,00	10,02	0,00	0,00	10,02	0,00	0,00	0,00					
81-0	15.61	Ja	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	15,61	0,00	0,00	14,76	0,00	0,85	0,00					
47-3	5.71	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	5,71	0,00	0,00	5,71	0,00	0,00	0,00					
47-2	3.49	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	3,49	0,00	0,00	3,49	0,00	0,00	0,00					
47-5	3.32	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	3,32	0,00	0,00	3,32	0,00	0,00	0,00					
70-0	5.35	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	5,35	0,00	0,00	5,35	0,00	0,00	0,00					
77-2	2.01	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	2,01	0,00	0,00	2,01	0,00	0,00	0,00					
77-3	0.47	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,47	0,00	0,00	0,47	0,00	0,00	0,00					
74-0	7.65	Ja	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	7,65	0,00	0,00	7,44	0,00	0,21	0,00					
77-1	1.08	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,08	0,00	0,00	1,08	0,00	0,00	0,00					
15-0	8.53	Ja	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	8,53	0,00	0,00	8,17	0,00	0,36	0,00					
5-0	10.72	Ja	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	10,72	0,00	0,00	8,22	0,00	2,50	0,00					
2-0	11.16	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	11,16	0,00	0,00	11,16	0,00	0,00	0,00					
7-0	10.69	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	10,69	0,00	0,00	10,69	0,00	0,00	0,00					
3-0	11.19	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	11,19	0,00	0,00	11,19	0,00	0,00	0,00					
1-0	8.78	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	8,78	0,00	0,00	8,78	0,00	0,00	0,00					
8-0	1.47	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	1,47	0,00	0,00	0,00					
12-0	14.58	Ja	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	14,58	0,00	0,00	14,38	0,00	0,19	0,00					
11-0	9.56	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	9,56	0,00	0,00	9,56	0,00	0,00	0,00					
26-1	0.95	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	0,95	0,00	0,00	0,95	0,00	0,00	0,00					
26-0	3.08	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	3,08	0,00	0,00	3,08	0,00	0,00	0,00					
40-5	1.02	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,02	0,00	0,00	1,02	0,00	0,00	0,00					
67-0	7.52	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	7,52	0,00	0,00	7,52	0,00	0,00	0,00					
61-0	4.41	Nej	J84	Ja	K2	K2	0,00	0,00	4,41	0,00	0,00	4,41	0,00	0,00	0,00					
91	3.39	Nej	J84	Ja	K2	K2	0,00	0,00	3,39	0,00	0,00	3,39	0,00	0,00	0,00					
98	1.52	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,52	0,00	0,00	1,52	0,00	0,00	0,00					
98-3	0.85	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	0,85	0,00	0,00	0,85	0,00	0,00	0,00					
93	6.63	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	6,63	0,00	0,00	6,63	0,00	0,00	0,00					
99	1.00	Nej	J83	Nej	K2	K2	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00					
95	9.74	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	9,74	0,00	0,00	9,74	0,00	0,00	0,00					
94	6.75	Nej	J84	Ja	K2	K2	0,00	0,00	6,75	0,00	0,00	6,75	0,00	0,00	0,00					
92	11.37	Nej	J83	Ja	K2	K2	0,00	0,00	11,37	0,00	0,00	11,37	0,00	0,00	0,00					
Total	362.13											0,80	0,00	361,33	0,00	0,00	346,88	0,00	15,24	0,00

Tabel II. Oversigt over husdyrbrugets udbringingsareal.

Af udbringingsarealerne er 141,52 ha ejede og 220,61 ha forpagtede.

De forpagtede arealer fordeler sig på følgende ejendomme:

- Gl Præstevej 73, 6800 Varde
- Lindingvej 10, 6800 Varde
- Ndr Stavskærvej 84, 6800 Varde
- Ollingvej 41, 6800 Varde
- Ounbøllevej 8, 6800 Varde
- Thorstrupvej 136, 6800 Varde
- Yderikvej 10, 6800 Varde

Den godkendte besætning udgør 454,13 DE. Ansøger modtager ud over egen besætning husdyrgødning svarende til 145,74 DE, se tabel 12.

På udbringingsarealerne ønskes der udbragt husdyrgødning svarende til 1,59 DE pr. ha.

	Ha	Gødningsmængde DE
I alt produceret		430,04
Modtaget - Ollingvej 41		+ 145,74
I alt udbragt på arealerne	362,13	575,78

Tabel 12. Oversigt over modtagelse/afsætning af husdyrgødning.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at udbringningsarealerne er tilstrækkeligt beskrevet, og at ansøger råder over tilstrækkelige arealer til den producerede og modtagne husdyrgødning.

Plantedirektoratet er tilsynsmyndighed på harmoniforhold.

7.15 Kg N og P tilført udbringningsarealerne

I tabel 13 er vist den producerede mængde kvælstof (N) og fosfor (P) i nudrift og i ansøgt drift.

Produceret husdyrgødning	Kg N			Kg P			DE		
	Før 2008	MGK 2009	Ansøgt	Før 2008	MGK 2009	Ansøgt	Før 2008	MGK 2009	Ansøgt
Kvæggylle	8.264	20.348	27.672	1.275	3.086	4.141	85,27	207,59	278,04
Dybstrøelse	4.723	9.970	10.516	657	1.442	1.501	43,86	88,43	94,87
Afsat ved græsning	8.990	4.782	5.800	1.290	696	854	89,04	46,90	57,13
I alt	21.977	35.100	43.988	3.222	5.224	6.496	218,17	342,92	430,04

Tabel 13. Produceret mængde N og P i nudrift og i planlagt drift.

Der er aftale om modtagelse af husdyrgødning svarende til 145,74 DE, se tabel 14.

Husdyrgødning	Kg N	Kg P	DE
I alt produceret gødning	43.988	6.496	430,04
Tilført gødning fra Ollingvej 41	(+) 17.853	(+) 4.560	(+) 145,74
Husdyrgødning tilført ejede og forpagtede arealer	61.841	11.056	575,78

Tabel 14. Husdyrgødning tilført ejede og forpagtede udbringningsarealer i planlagt drift.

Varde Kommune vurderer at der er redegjort tilstrækkeligt for den producerede og modtagne mængde husdyrgødning.

7.16 Nitrat til overfladevand - vandløb, søer og kystvande

Afvandingsopland

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander via mindre vandløb til Holme Å, Varde Å og Vadehavet, der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (EF-habitatområde nr. 77: Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde, EF-habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet, samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet).

En række af de naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for habitatområderne, er i større eller mindre grad følsomme over for en øget næringsstofbelastning af vandmiljøet. Det gælder sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, flodmundinger, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, samt vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand. Også en række fiskearter kan blive påvirket negativt, hvis levestederne forringes på grund af øget næringsstofbelastning, f.eks. Havlampret, Stavsild og Snæbel. Desuden kan en række fuglearter, der udgør udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområderne, blive påvirket negativt. Det gælder blandt andet ynglefuglene Klyde, Splitterne, Havterne og Fjordterne, samt trækfuglene Knopsvane, Knortegås, Gravand, Pibeand, Krikand, Spidsand, Hvinand, Stor skallesluger, Edderfugl, Blishøne, Strandskade, Lille kobbersneppe, Islandsk ryle og Almindelig ryle, der alle er afhængige af fødesøgning på søterritoriet. Ramsarområder er vådområder med så mange vandfugle, at de har international betydning og skal beskyttes. Alle danske Ramsarområder indgår som dele af EF-fuglebeskyttelsesområder, således også Vadehavet.

Udvaskning

Stort set alle husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende indenfor et opland, der er kategoriseret som nitratklasse 2, se figur 7.

Figur 7. Udbringningsarealernes beliggenhed i nitratklasser

Arealerne der kategoriseret som nitratklasse 2 ligger i opland til meget sårbart Natura2000 område, og har et N-reduktionspotentiale på 51-75 %. De resterende 0,8 ha ligger uden for nitratklasser.

For arealer der er beliggende i nitratklasse 2 gælder, at de som udgangspunkt kun må tilføres husdyrgødning svarende til henholdsvis 65 % af det generelle harmonitryk. Derfor angiver ansøgningen en samlet reduktionsprocent på 65,08 % for alle husdyrbrugets udbringningsarealer. Det betyder, at der uden virkemidler, maksimalt må tilføres husdyrgødning svarende til 1,05

DE/ha. Beregninger husdyrgodkendelse.dk viser, at det svarer til en maksimal udvaskning på 78,7 kg N/ha/år.

Det angivne sædskifte er K2, hvilket også er identisk med referencesædskiftet. Der stilles derfor ingen krav til sædskifte.

Ansøger ønsker at udbringe husdyrgødning svarende til 1,59 DE/ha. For at kunne dette, uden at overskride den maksimale udvaskning, ønsker ansøger at benytte sig af virkemidlet med at drive arealerne økologisk. Ved ikke at udbringe handelsgødning og dermed drive arealerne efter reglerne for økologi, viser udregninger i *Husdyrgodkendelse.dk*, at udvaskningen ved udbringning af 1,59 DE/ha bliver på 72,0 kg N/ha/år, hvilket er under den beregnede maksimale tilladte udvaskning.

Der er stillet vilkår om at arealerne skal drives efter reglerne for økologisk markdrift i dette tillæg til miljøgodkendelse.

Lovgivningens generelle beskyttelsesniveau er derfor opfyldt.

Det følger af husdyrloven, at kommunalbestyrelsen ikke kan tillade eller godkende projekter, hvis det ansøgte vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv eller i kumulation med andre projekter og planer.

Miljøstyrelsen har fastlagt følgende afskæringskriterium: Et projekt kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Kumulation:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Projektet i sig selv

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutroferet vandområde.

Varde Kommunes vurdering:

Pkt. 1:

Ifølge Miljøstyrelsens offentliggjorte tal, har husdyrtrykket siden 2007 udviklet sig som følger i oplandet til

	Grådyb i Vadehavet
2007	137.563 DE
2008	133.965 DE
2009	138.374 DE
2010	143.271 DE
2011	145.195 DE
2012	147.721 DE
2013	149.538 DE
2014	148.155 DE
2015	152.855 DE

Ovennævnte tal viser, at husdyrtrykket i perioden 2007-2015 i oplandet til Grådyb i Vadehavet er steget med 15.292 DE, svarende til 11,1 %.

Da udbringningsarealerne er beliggende i et opland, hvor dyretrykket siden 2007 har været stigende, skal udvaskningen nedbringes til et niveau, svarende til udvaskningen fra et sædskifte uden tilførsel af husdyrgødning. Det vil sige sædskiftet S1/S3, afhængig af jordtype. Af husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at det i dette tilfælde svarer til en maksimal udvaskning på 76,5 kg N/ha/år. Den reelle udvaskning i det ansøgte projekt er beregnet til 72,0 kg N/ha/år.

Varde Kommune har ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning i det aktuelle opland, som har medført en øget nitratudvaskning. Varde Kommune vurderer, at det ansøgte projekt ikke reducerer resultatet af andre gennemførte initiativer til reduktion af nitratudvaskningen.

Pkt. 2A og 2B

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, som Grådyb i Vadehavet udgør en del af, er blandt andet ”I 130 Flodmundinger”, ”I 150 Kystlaguner og strandsøer” og ”I 160 Større lavvandede bugter og vige”, og området kan derfor betragtes som et lukket bassin, hvorfor bidraget fra det ansøgte projekt maksimalt må udgøre 1 % af den samlede nitratudvaskning til området.

Nedenstående beregninger er udarbejdet i henhold til Miljøstyrelsens elektroniske vejledning:

Grådyb i Vadehavet

Opland til delområdet Grådyb i Vadehavet ifølge ”jordbundsanalyser”	182.040 ha
Dyrket areal i oplandet til Grådyb i Vadehavet	122.000 ha
Øvrigt areal	60.040 ha
Reduktionspotentiale (ca. 27.294 ha i 0-50 % og 154.746 ha i 51-75 %)	(middel 57 %)
Standardudvaskning fra rodzonen (sandjord)	78 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrkede arealer i oplandet (78 x 0,43 x 122.000)	4.091.880 kg N/år
Udvaskning fra øvrige opland, naturbidraget (10 x 0,43 x 60.040)	258.172 kg N/år
Udvaskning i alt fra opland	4.350.052 kg N/år

(Det dyrkede areal er anslået af Varde Kommune, bl.a. ud fra arealet på EU-markblokkene i oplandet)

Det ansøgte

Reduktionspotentiale	63 %
Areal til udbringning	362,13 ha
N-udvaskning i ansøgt drift med husdyrgødning	72,0 kg N/ha/år
Samlede påvirkning af Natura 2000 området, hele projektet (362,13 ha x 0,37 x 72,0 kg N/ha/år)	9.647 kg N/år
Ansøgt N-bidrag fra hele projektet af det samlede N-bidrag	0,2 %

Ifølge beregningerne vil bidraget fra det ansøgte udgøre ca. 0,2 % af den samlede udvaskning til Grådyb i Vadehavet.

I henhold til ovenstående vurderer Varde Kommune, at dette tillæg til miljøgodkendelse ikke vil medføre målbare ændringer i næringsstofkoncentrationen i Grådyb i Vadehavet, og at projektet hverken isoleret set, eller i kumulation med andre projekter vil påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder ved Vadehavet væsentligt som følge af udvaskning af nitrat fra husdyrbrugets arealer.

7.17 Nitrat til grundvand

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende inden for områder, der er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde. Derfor er der ingen krav til udvaskning af nitrat til grundvandet fra udbringningsarealerne.

7.18 Fosfor

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende indenfor oplande til et Natura 2000 vandområde, der er overbelastet med fosfor.

Af ejendommens udbringningsarealer beliggende indenfor opland til et Natura 2000 vandområde der er overbelastet med fosfor, er 24,8 ha beliggende i lavbundsområde, se figur 8.

Figur 8. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til lavbundsområder.

Alle marker med lavbundsområder er i ansøgningen angivet som dræned.

Alle arealer er i ansøgningen angivet som JB1, JB3 og JB4, som er forskellige typer sandjorde.

Dermed bliver 15,24 ha klassificeret som fosforklasse II, hvor fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha i ansøgt drift.

De resterende 346,88 ha klassificeres som fosforklasse 0, hvor der ikke skal stilles krav til fosfortildelingen ud over de generelle harmoniregler.

Opgørelse over fosfortildelingen fremgår af tabel 15.

Fosfor i husdyrgødning	Kg P, nudrift		Kg P, ansøgt		Kg P, forskel	
	I alt	Pr. ha.	I alt	Pr. ha.	I alt	Pr. ha
Tilført arealerne	4.825	13,3	11.056	30,5	+ 6.231	+ 17,2
Fraført arealerne	7.098	19,6	7.098	19,6	0	0
Overskud	-2.273	-6,2	3.958	11,0	+ 1.685	+ 4,6

Tabel 15. Opgørelse over fosfortildeling til udbringningsarealerne.

Fosfortildelingen til arealerne stiger som følge af dette tillæg til miljøgodkendelse fra i alt 4.825 kg P svarende til 13,3 kg P/ha til i alt 11.056 kg P, svarende til 30,5 kg P/ha. Det svarer til en stigning på i alt 6.231 kg P, svarende til 17,2 kg P/ha.

Sædskiftet er angivet som K2, hvilket er identisk med referencesædskiftet.

Husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af ovenstående at der på husdyrbruget vil være en gennemsnitlig fosforfraførsel på 19,6 kg P/ha. Der bliver således i ansøgt drift tale om et P-overskud på 11,0 kg P/ha.

Husdyrgodkendelse.dk udregner på den baggrund at der maksimalt må tildeles udbringningsarealerne 11.069 kg P. Der tilføres 11.056 kg P. Dette er 13 kg P mindre end tilladt.

Det generelle beskyttelsesniveau for fosfor er derfor overholdt.

Det ansøgte projekt medfører at fosforoverskuddet stiger fra – 6,3 kg P/ha til 11,0 kg P/ha. Det vil sige at det totale fosforoverskud på husdyrbrugets arealer stiger fra – 2.273 kg P til 3.958 kg P. En stigning på 1.685 kg P.

Der findes for tiden ingen beregningsværktøjer, som kan beregne hvor stor en del af det overskydende fosfor, som vil blive udvasket.

På husdyrbrugets udbringningsarealer er der enkelte steder en hældning på mere end 6 grader. Ved udbringning af gylle med længderetningen af vandløbet og overholdelse af de generelle bræmme krav vurderer Varde Kommune at der ikke er fare for overfladeafstrømning.

Varde Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at det ansøgte projekt hverken isoleret set eller i kumulation med andre projekter vil bevirke at fosforindholdet i Vadehavet vil ændres målbart, og at det derfor ikke vil påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt som følge af udvaskning af fosfor.

7.19 Påvirkning af ”Bilag IV arter”

Anlægget

I henhold til § 11 i ”Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter” er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede levesteder for spidssnudedede frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 3 km øst for husdyrbruget og ca. 4 km vest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til de nærmeste lokaliteter hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Udbringningsarealer

Spidssnudet frø er almindeligt forekommende i Varde Kommune. For at sikre frøens levesteder ikke bliver negativt påvirket af udbringningen af husdyrgødning, stiller Varde Kommune vilkår om, at der skal etableres 2 m dyrkningsfrie bræmmer rundt om § 3 beskyttede søer.

Der er registreret § 3-beskyttede søer i markerne 11-0, 21, 22, 23, 26-0, 26-1, 61-0 og 76, se figur 9. Der er derfor i afsnit 4 stillet vilkår om 2 m brede dyrkningsfrie bræmmer.

Figur 9. Vilkår om 2 m bred dyrkningsfri bræmme af hensyn til beskyttelse af spidssnudet frø.

Det er Varde Kommunes vurdering at den ansøgte udbringning af husdyrgødning med de stillede vilkår ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Der er i området ved ejendommens udbringningsarealer registreret en forekomst af birkemus, som er optaget på habitatdirektivets bilag IV. Dette betyder, at Varde Kommune skal sikre artens levesteder i forbindelse med tilladelser og miljøgodkendelser. En af truslerne for birkemusens er øget næringsbelastning med efterfølgende tilgroning af § 3-arealerne langs udbringningsarealerne.

Det er Varde Kommune vurderer at de almindeligt gældende restriktioner for drift af § 3 arealer er tilstrækkeligt til at sikre birkemusens overlevelse i området og Varde Kommune vurderer derfor at birkemusens levesteder ikke vil blive væsentligt ved den ansøgte drift af husdyrbrugets udbringningsarealer.

Varde Kommune vurderer i øvrigt at udbringning af den ansøgte mængde husdyrgødning kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

7.20 Udbringningsarealer – øvrige forhold

Natura2000-områder

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i – eller i nærheden af Natura2000-områder.

§ 7-områder

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende i – eller i nærheden af områder, som er omfattet af husdyrlovens § 7.

§ 3-områder

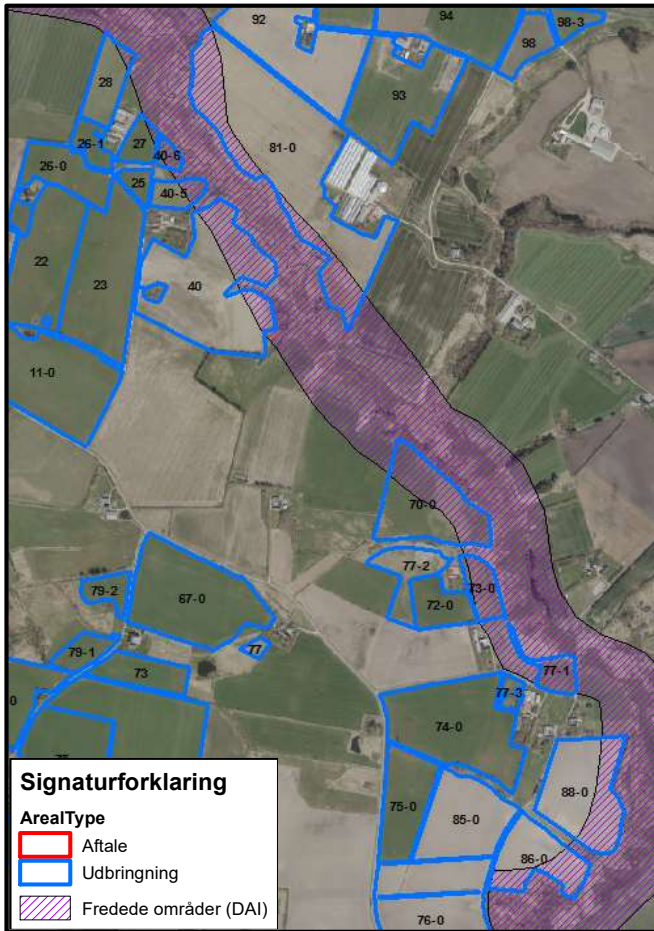
Mark nr. 70-0 og 77-2 er henholdsvis delvist og helt omfattet af § 3-enge, se figur 10. Efter en konkret vurdering af engene og deres robusthed stiller Varde Kommune vilkår til, at der maksimalt på udbringes 1,33 DE/ha på de dele af arealerne der er omfattet af § 3 samt at flydende husdyrgødning ikke må nedfældes.

Figur 10. Udbringningsarealer der er omfattet af § 3-enge

Fredede områder

Flere af udbringningsarealerne er omfattet af fredning – Fredning nr. 02864.00 Linding Å. Fredningen omhandler åen og dens vandstand mm. og den almindelige landbrugsdrift af arealerne der støder op til Linding Å er derfor ikke berørt af fredningen. På figur 11 fremgår de arealer der omfattet af fredning.

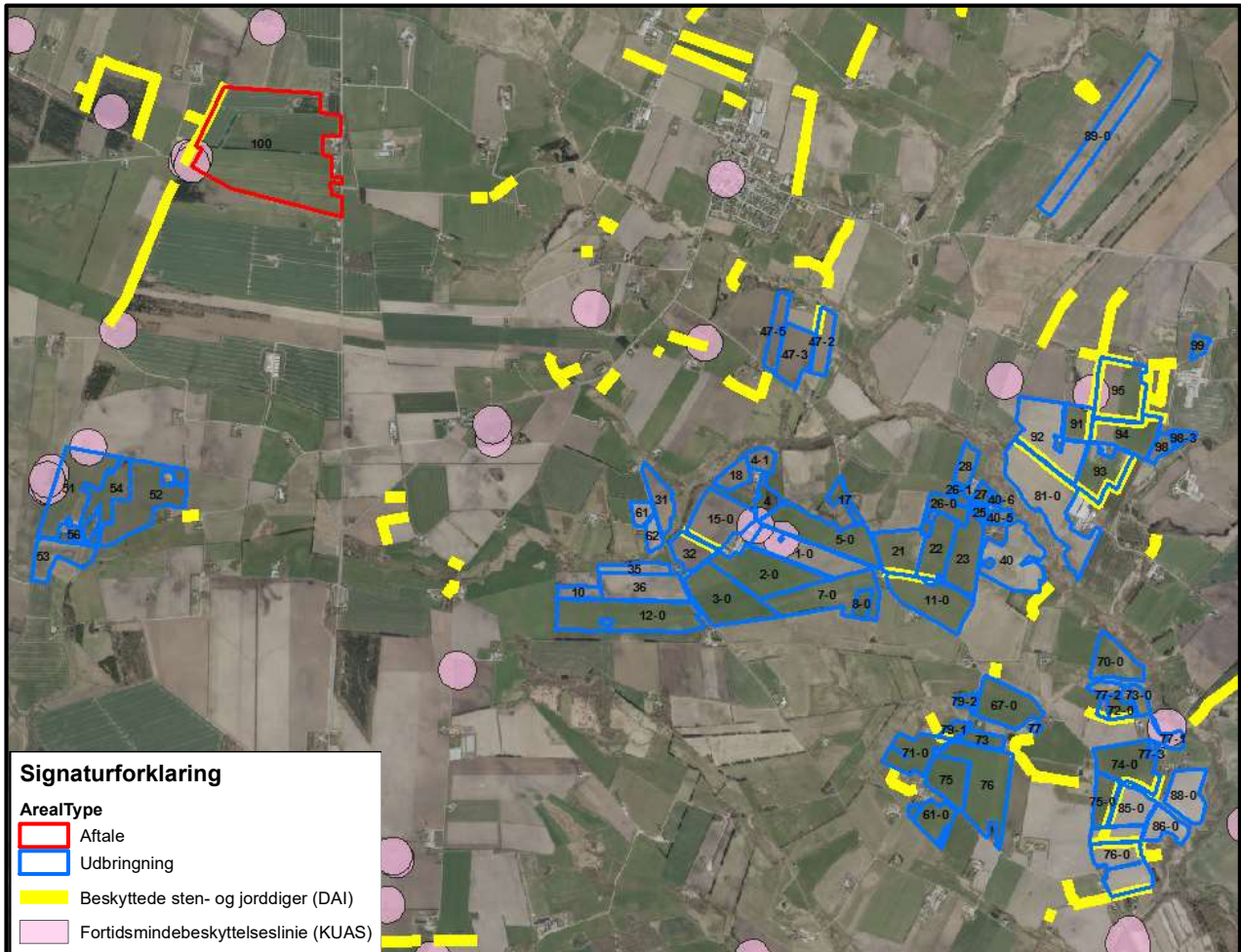
Figur 11. Udbringningsarealer der er omfattet af fredning

Fortidsminder og diger

Der er registreret fredede diger og fortidsminder i markskellene ved flere af udbringningsarealerne, se figur 12.

Varde Kommune gør opmærksom på, at der i henhold til § 29 i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og indenfor en afstand af 2 m fra dem. Jævnfør § 18 i Lov om Naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet indenfor 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Fredede diger må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

Figur 12. Fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i tilknytning til udbringningsarealerne

Vandløb

Flere udbringningsarealer grænser op til vandløb. Enkelte steder er terrænhældningen ned til vandløb over 6 grader. Varde Kommune vurderer at ved overholdelse af de almindelige bræmmebestemmelser og ved udbringning af flydende husdyrgødning langs længderetningen af vandløbet, er der ikke er risiko for væsentlig forurening af vandløbene ved afstrømning.

Varde Kommune vurderer samlet at den ansøgte mængde husdyrgødning ved overholdelse af de stillede vilkår kan udbringes på arealerne omfattet af dette tillæg til miljøgodkendelse, uden at ovennævnte beskyttelser påvirkes væsentligt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Med begrebet ”bedst tilgængelig teknologi” menes den teknik, som mest effektiv giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed, og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. Jævnfør Husdyrlovens § 19 skal kommunen sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

I Varde Kommunes vurdering af BAT indgår bl.a.

- BREF-dokumentet (EU-kommissionens referencedokument for BAT vedrørende intensiv hold af svin og fjerkræ)
- Miljøstyrelsens Teknologiliste
- Miljøstyrelsens Teknologiblade
- Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår

I Varde Kommunes BAT-vurdering indgår disse hovedpunkter:

- Ammoniak
- Nitrat
- Fosfor
- Fodringsstrategi
- Management
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning

I de følgende afsnit følger ansøgers oplysninger om anvendelse af BAT, samt Varde Kommunes vurdering af om ansøger lever op til det niveau, som Varde Kommune fastlægger som BAT-niveauet for projektet.

7.21 BAT - Ammoniak

Varde Kommune har beregnet projektets BAT-emissionsniveau ud fra Miljøstyrelsens ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)”, se tabel 16.

Antal dyr og stald	Emissionsgrænseværdi Uden korrektion (Kg NH₃-N/dyr)	Korrigeret emissionsgrænseværdi Kg NH₃-N/dyr	Total Kg NH₃-N for dyregruppen
129 køer Eksisterende stald Spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal) (127 køer udegående 2 måneder/år)	9,80	8,17**	1.054
160 kvier (6-22 mdr.) Eksisterende stald Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv (udegående 3 måneder/år)	3,49	2,39***	383
30 kalve (3-6 mdr.) Eksisterende stald Dybstrøelse, kort ædeplads med fast gulv (udegående 3 måneder/år)	-	-	46*
72 køer Eksisterende stald Sengestald med præfabrikeret drænet gulv (udegående 2 måneder/år)	-	-	519****
49 køer Ny stald Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv (udegående 2 måneder/år)	8,95	7,46**	366
30 kvier (22-25 mdr.) Eksisterende stald Dybstrøelse, lang ædeplads med fast gulv (udegående 3 måneder/år)	3,49	3,22***	97
30 kalve (0-3 mdr.) Ny plads Dybstrøelse	-	-	51*
125 tyrekalve (40-100 kg) Ny plads Dybstrøelse	-	-	27*
Total BAT emissionsniveau for projektet			2.462
Projektets reelle ammoniakemission			2.426
BAT-niveauet er overholdt med			36

Tabel 16. Beregning af projektets BAT-emissionsniveau

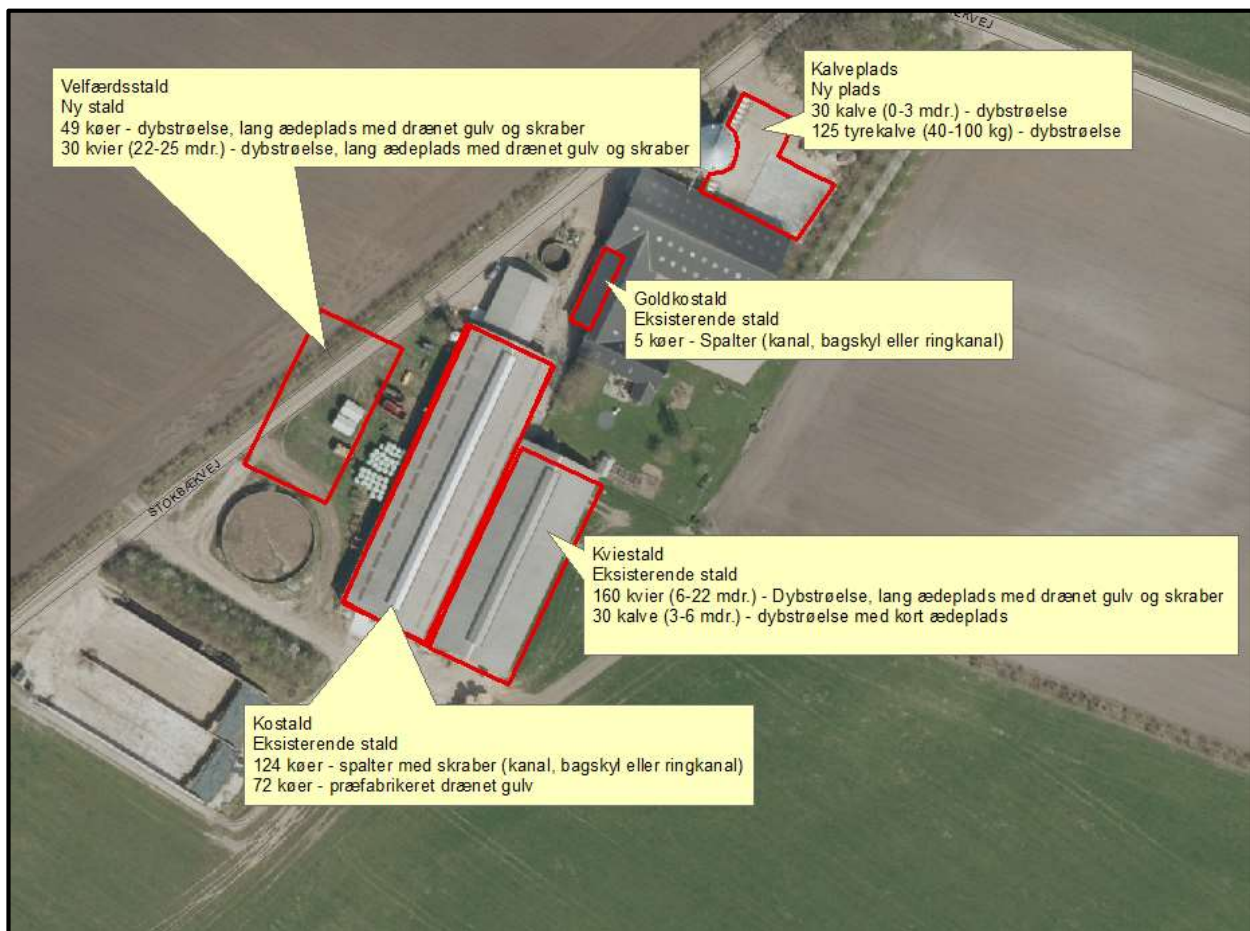
*Aflæst i Husdyrgodkendelse.dk

**Korrigeret for udegående dyr

***Korrigeret for vægt og udegående dyr

****Aflæst i Husdyrgodkendelse.dk (Varde Kommune har i 2009 fastsat dette som BAT-niveauet for denne gruppe køer)

BAT-emissionsniveauet for projektet er beregnet til 2.462 kg NH₃-N og projektets reelle ammoniakemission er på 2.426 kg NH₃-N. Projektet har således en total ammoniakemission, der er 36 NH₃-N mindre end det beregnede BAT-emissionsniveau. Af figur 13 fremgår de aktuelle opstaldningsfold på husdyrbruget.

Figur 13. Oversigt over dyrene og deres opstaldningsforhold

Husdyrgodkendelse har ikke alle de aktuelle staldsystemer i sit system. Se afsnit 7.13 for at se hvordan ansøger og Varde Kommune har håndteret denne problemstilling.

Ansøger oplyser følgende om fravalg af BAT:

Overdækning af gyllebeholder: Ifølge Teknologibladet for overdækning af gyllebeholder på kvægbrug er meromkostningen pr. år 195 kr. pr. kg, N i reduceret ammoniakfordampning som følge af overdækningen, hvilket således ikke er proportionalt.

Reduceret råprotein i foderet: Der foretages ikke fodertilpasning, idet andelen af græs-baseret grovfoder udgør over 25 % af totalfoderrationen til køer og opdræt. Jf. Teknologibladet "Reduceret tildeling af råprotein til malkekøer" vil anvendelse af fodertilpasning ved mere end 25 % græs i totalrationen ikke være relevant, da effekten ikke kan betragtes som sikker og dermed opnåelig.

Forsuring: Der anvendes ikke forsuring, da ejendommen drives økologisk og der pt. ikke må anvendes forsøringsanlæg på økologiske ejendomme.

Skraber på spalterne ved goldkøer i bygning 3: Ved 5 goldkøer i eksisterende bygning 3 etableres der ikke skraber på spalterne da installering af skraber til 5 køer ud fra en proportionalitetsbetragtning ikke vurderes at være et relevant tiltag (omkostningen ved etablering vil være ca. 70.000 kr. og effekten af tiltaget på ammoniakfordampningen vil pga det begrænsede antal køer være lille).

Varde Kommune vurderer på baggrund af ansøgers fravalg og beregningen af BAT-niveauet ud fra de vejledende emissionsgrænseværdier er overholdt, at ansøger lever op til lovgivningens krav om BAT på punktet ammoniak.

BAT-niveauet er opnået ved at:

- 124 køer på spalter med skraber (kanal, bagskyl eller ringkanal)
- 72 køer på fast drænet gulv (multigulv) og 6 skrabninger/døgn
- 49 køer og 190 kvier (6-25 mdr.) på dybstrøelse, lang ædeplads med drænet gulv og skrabning 12 gange/døgn
- 95 % af dybstrøelsen bringes direkte ud i marken

7.22 BAT - Nitrat

Miljøstyrelsen har i Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug fra maj 2011 redegjort for, hvorfor de vurderer, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i lovgivningen.

Varde Kommune tilslutter sig Miljøstyrelsens vurdering. Der er derfor ikke, efter Varde Kommunes opfattelse, grundlag for at stille yderligere vilkår til anvendelse af BAT med henblik på at begrænse nitratudvaskningen fra arealerne drevet under husdyrbruget. Ansøger lever dermed op til lovgivningens krav om BAT på punktet nitrat.

7.23 BAT - Fosfor

Miljøstyrelsen har i Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug fra maj 2011 redegjort for at ophobning af fosfor i landbrugsjord er nedbragt i forbindelse med gennemførelsen af vandmiljøplanerne, og at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 80'erne. Hertil kommer, at der er mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de udbringningsarealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder.

Miljøstyrelsen vurderer derudover, at der på nuværende tidspunkt ikke findes tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledning fra malkekvægsbesætninger.

Varde Kommune tilslutter sig Miljøstyrelsens vurdering. Der er derfor ikke, efter Varde Kommunes opfattelse, grundlag for at fastlægge yderligere vilkår til anvendelse af BAT med henblik på at begrænse fosforudvaskningen fra arealerne drevet under husdyrbruget.

7.24 BAT – Fodringsstrategi

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i fodringsstrategien i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.25 BAT - Management

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i husdyrbrugets management i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.26 BAT - Forbrug af vand og energi

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i kilderne til forbrug af vand og energi i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.27 BAT – Opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i opbevaringen af husdyrgødning i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.28 BAT – Udbringning af husdyrgødning

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i udbringningen af husdyrgødning i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

7.29 Samlet BAT-vurdering

Som der er redegjort for i de foregående punkter, lever ansøger op til Varde Kommunes fastsatte BAT-niveau for projektet. Varde Kommune vurderer på den baggrund, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i henhold til § 19 i Husdyrloven.

8 Egenkontrol

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i egenkontrollen i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

9 Foranstaltninger ved ophør af produktion

Ansøger oplyser at der ikke sker ændringer i foranstaltningerne ved ophør af produktionen i forhold til det der er beskrevet i miljøgodkendelsen fra 2009.

10 Alternative muligheder

Ansøger oplyser følgende om alternative muligheder:

Forlængelse af eksisterende ko- og ungdyrstald mod syd. Det er fravalgt pga. at det vil kræve en endnu større udvidelse af besætningen og mere jord. Det valgte projekt giver den bedste logistik og udnyttelse af staldanlægget, og ingen yderligere påvirkning af landskabet.

Hvis udvidelsen af husdyrbrugets produktion ikke foretages (0-alternativet), vil produktionen på de nuværende 361 DE kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. En fortsat drift vil ikke nødvendigvis i sig selv medføre mindsket forurening fra husdyrbruget end i den ansøgte udvidelse. Der vil ligeledes fortsat udbringes husdyrgødning på ejendommens arealer. Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug foretages ammoniak- og forureningsbegrænsende tiltag, som sænker det generelle

forureningsniveau. 0-alternativet vil således ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis udvidelsen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves.

Varde Kommune vurderer at ansøgers alternative muligheder er tilstrækkeligt beskrevet.

11 Nabo- / partshøring

Projektet er udover ansøger og dennes konsulent sendt til høring hos følgende naboer/partner i perioden fra den 14. april til den 6 maj 2016:

Nabo

- Stokbækvej 14, 6800 Varde

Bortforpagter af jord

- GI Præstevej 73, 6800 Varde
- Lindingvej 10, 6800 Varde
- Ndr Stavskærvej 84, 6800 Varde
- Ollingvej 41, 6800 Varde
- Ounbølvej 8, 6800 Varde
- Thorstrupvej 136, 6800 Varde
- Yderikvej 10, 6800 Varde

I forbindelse med nabohøringen har Varde Kommune ikke modtaget bemærkninger.

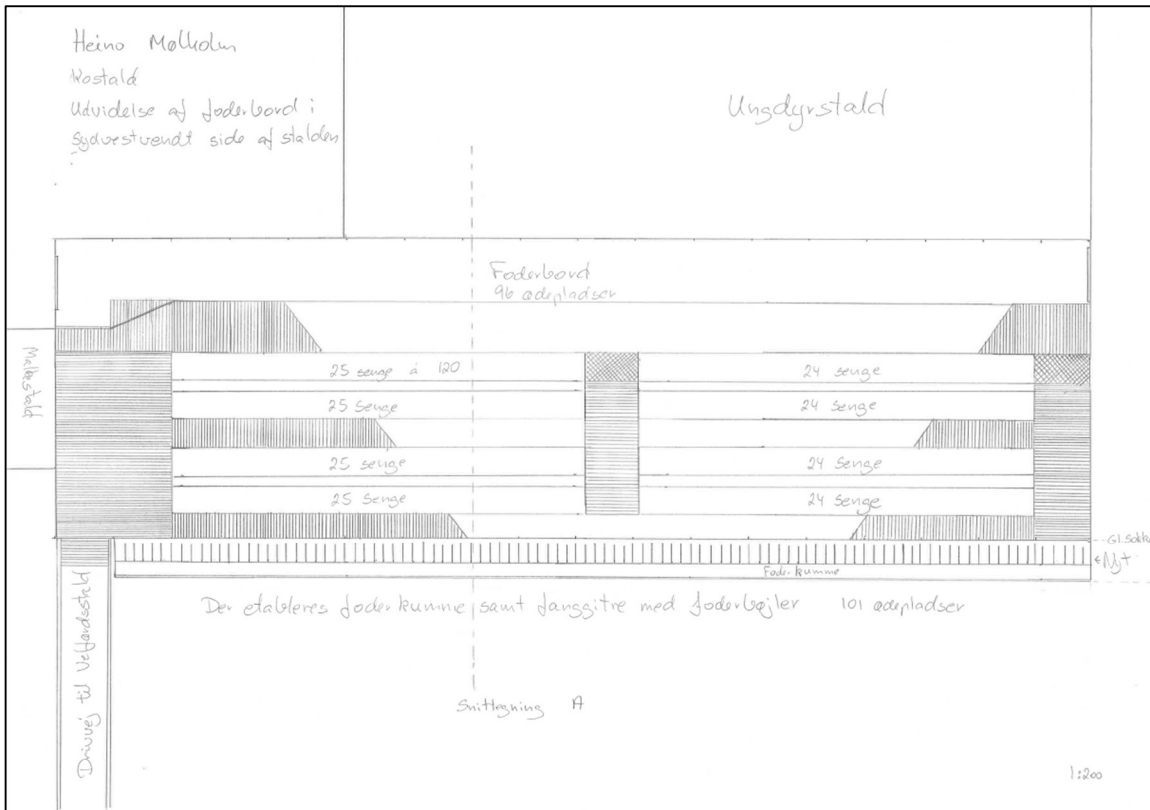
12 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Varde Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, naturen og naboerne sammenholdt med den nuværende produktion, hvis de i tillægget til miljøgodkendelse opstillede vilkår overholdes.

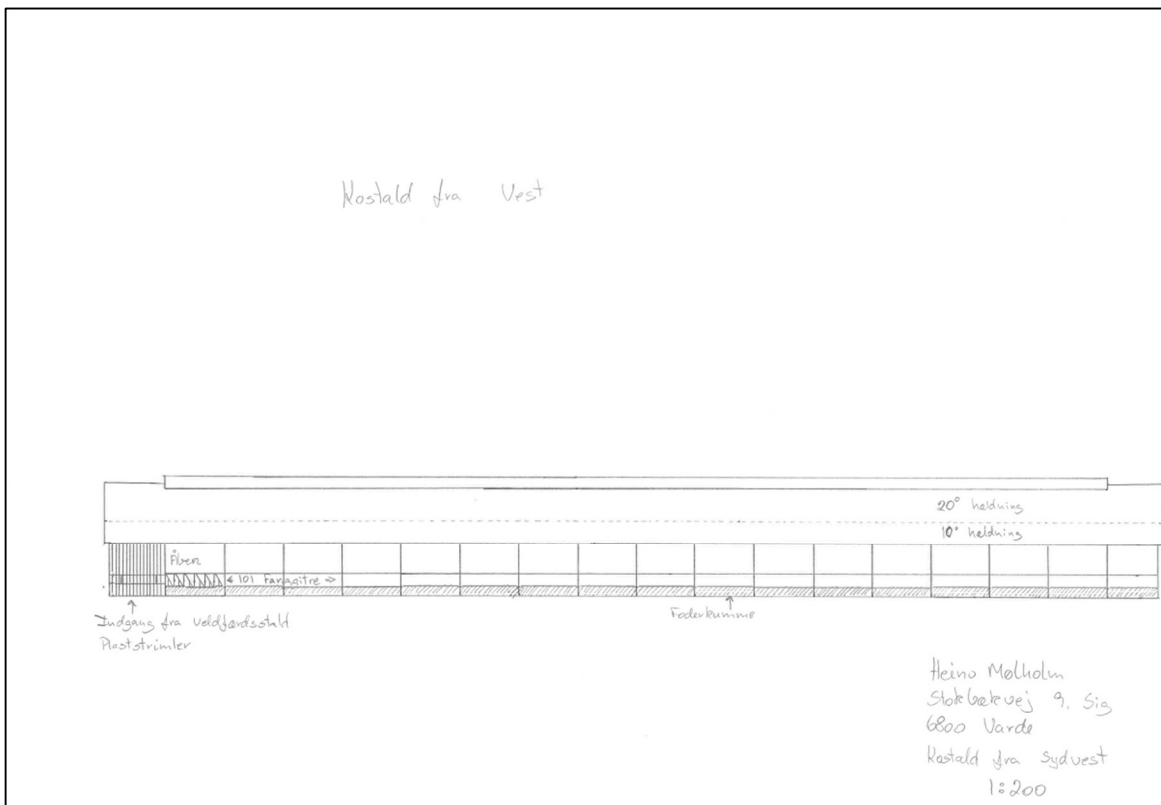
Varde Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til, at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

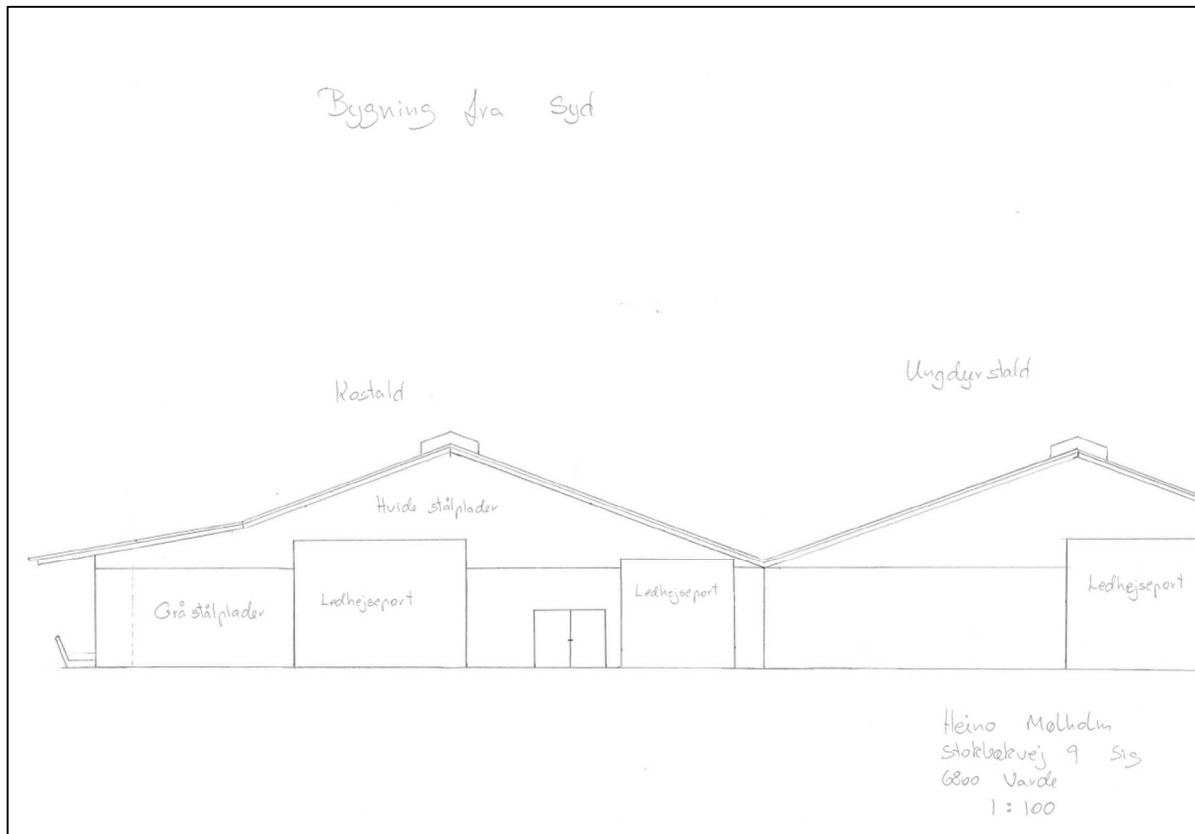
Bilag I – Tegninger af den nye tilbygning

Plantegning af ny tilbygning til kostalden.

Facadetegning fra vest af ny tilbygning

Facadetegning fra syd af ny tilbygning.

Bilag 2 – Fastsættelse af ammoniakfordampning

Ansøger anvender en kombination af staldsystem og teknologi, som husdyrgodkendelse.dk ikke kan håndterer. Varde Kommune har derfor vurderet ammoniakfordampningen fra det specifikke staldsystem med udgangspunkt i notatet der fremgår herunder.

Varde Kommunes fastsættelse af effekt ved manuel skrabning på drænedede gulve til malkekvæg

Indhold

Indledning

Baggrund for beregningerne

Beregninger af effekten

Håndtering i husdyrgodkendelse.dk

Forudsætninger

MST og NMKN

Indledning

Manuel skrabning af drænedede gulve til køer kan kun accepteres i stalde hvor køerne drives sammen til malkning (traditionel malkestald) og ikke flere gange end der malkes/døgn (max 3 gange malkning/skrabning i døgnet). Ønsker ansøger at benytte sig af tre skrabninger/døgn af det drænedede gulv skal der laves et alternativ i godkendelsen, hvor der redegøres for hvordan BAT niveauet opnås hvis den daglige drift på et tidspunkt ændres til to malkninger/skrabninger i døgnet.

En kombination af manuelle skrabninger og automatiske skrabninger kan accepteres, men afhænger af den konkrete situation.

Baggrund for beregningerne

Som udgangspunkt forudsætter husdyrgodkendelse.dk, at drænedede gulve skrabes 12 gange/døgn. For at kunne regne på effekten af et reduceret antal skrabninger, har Varde Kommune valgt at tage udgangspunkt i staldsystemet sengestald med kanal linespil. Alle beregningerne er således baseret på kanal linespil og derefter er effekten af forskellige antal skrabninger udregnet. Staldsystemet kanal linespil er således udelukkende brugt for at udregne effekten af forskellige antal skrabninger på drænedede gulve.

Beregninger af effekten og håndtering i husdyrgodkendelse.dk

Aktuel fordampning fra kvæggulve med en ko, tung race (normalt for husdyrgødning - 2014).

Gulvsystem, kvæg	Emission fra stald (Kg N)	Kg N i gødningen	Ammoniakemission i procent fra stald
Sengestald fast gulv	13,14	127,44	10,31
Sengestald med spalter (kanal, linespil)	7,89	132,51	5,95 (6 %)
Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	10,52	129,98	8,09 (8 %)
Sengestald, fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	5,26	135,05	3,89 (4 %)

Aktuelle fordampninger fra kvæggulve med en ko, tung race (beregnet ud fra normalt for husdyrgødning – 2014 og i husdyrgodkendelse.dk).

Stald system	N tab lager og stald	N tab stald	N tab lager	6 skraber/døgn (4 % gulv)	3 skraber/døgn (4,9 % gulv)	2 skraber/døgn (5,2 % gulv)
Kanal linespil	9,85	7,89	1,97	Stald 5,28 kg N Lager 2,00 kg N Total 7,28 kg N	Stald 6,58 Lager 1,98 Total 8,56	Stald 7,02 Lager 1,97 Total 8,99
Fast drænet gulv m. 12 gange skraber/døgn	7,31	5,26	2,06	-	-	-

Til beregningen af fordampningen ved forskellige antal skrabbninger i tabellen herover, er der brugt følgende metode:

Fordampningen fra staldsystemet korrigeret for antal skrabbninger = fordampningen fra stalden.

Fordampningen fra staldsystem og lager incl. skrabbninger fundet ved indtastning i husdyrgodkendelse.dk.

Multigulv fra Thisted-Fjerritslev sidestilles med faste drænedede gulve.

Håndtering i husdyrgodkendelse.dk

Ved ansøgning om drænedede gulve med manuel skrabbning indtastes staldsystemet som kanal linespil. Antal skrabbninger indtastes i feltet for skrabbninger med følgende %-sætter:

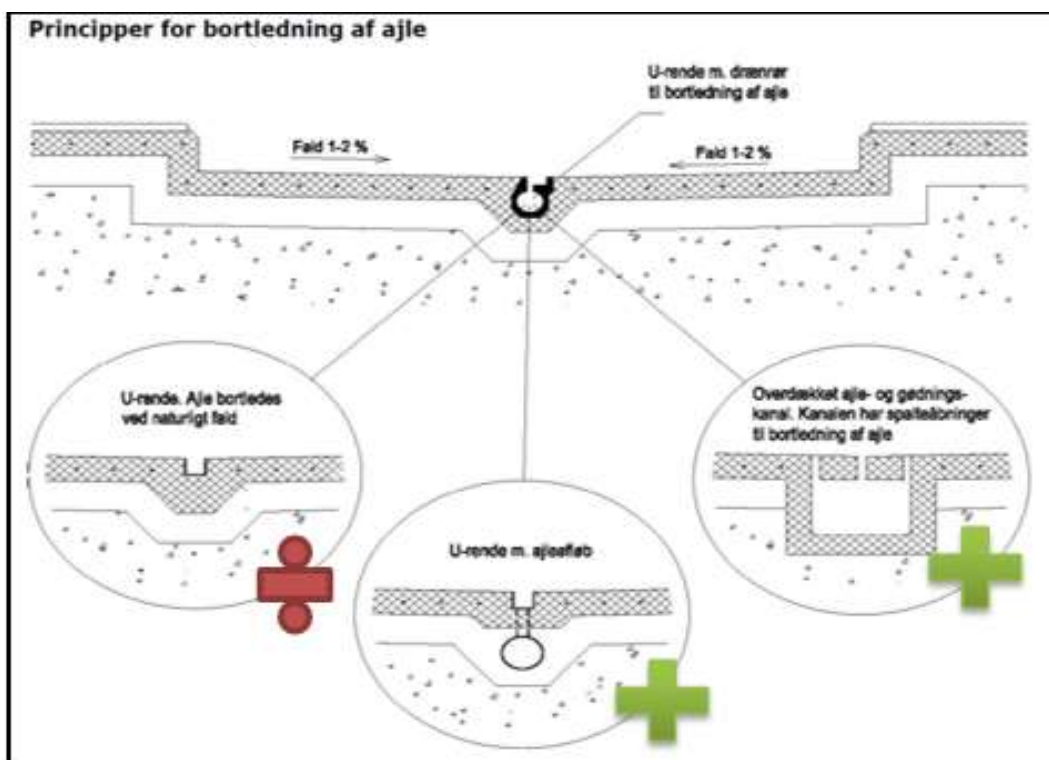
- 3 skrabbninger/døgn 16,5 %
- 2 skrabbninger/døgn 11 %

Forudsætninger

Generelt kan antallet af manuelle skrabbninger ikke sættes til flere end antallet af daglige malkninger. Altså maksimalt 3 skrabbninger/døgn. Løsningen accepteres ikke i malkerobotstalde.

Forudsætninger derudover:

- Gulvet udføres efter Miljøstyrelsens teknologiblad "Faste drænede gulve med skraber og ajlefløb". Gulvet må som udgangspunkt ikke være præfabrikeret men skal være støbt på stedet med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Alternativt etableres der et multigulv fra Thisted-Fjerritslev (nævnt i "Videnskatalog over kvægstaldsgulve med 4 % ammoniakfordampning").
- Gulvet udføres med drærende og ajlefløb (se figur herunder) i alle staldgulvenes fulde længder (ikke ved Thisted-Fjerritslev multigulv).
- Det lukkede afløbsrør/den overdækkede ajle- og gødningskanal, der er placeret under gulvet, skal kunne bagskylles og renholdes så det ikke stopper til. Røret/kanalen skal minimum bagskylles en gang om måneden (hyppigere hvis nødvendigt).
- Drænhuller til ajlefløb skal placeres med maksimalt 5 meters afstand
- Gulvet skal være udført med så meget fald, at alt ajlen løber til drærenden/kanalen og der ikke står søer/pytter med ajle på gulvet.
- Udføres gulvet med gummibelægning, skal gummilaget sikres mod ophobning af gødning under gummilaget.

MST og NMKN

Hvis NMKN underkender dette eller MST kommer med en anden vurdering/anbefaling vil vi rette os efter det.